Влада—Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 221 (471) ◆ Четвер, 19 листопада 1992 року ◆ Ціна 1 крб.

Леонід КУЧМА:

ПЕРЕБУДОВУ — ПЕРЕЖИЛИ. НА ЧЕРЗІ — ВІДБУДОВА

Краще гірка правда, ніж солодка брехня — цю народну мудрість ми, здається, починаємо усвідомлювати. Принаймні, оплески після доповіді Прем'єр-міністра Леоніда Кучми «Про антикризові заходи уряду України» можуть бути повним підтвердженням цього. Адже говорив Леонід Данилович про речі, які аж ніяк не можна віднести до приємних, чи тих, які можуть потішити наше самолюбство. Навпаки, на конкретних прикладах він чітко й аргументовано продемонстрував, як через не завжди продуману політику законодавців та бездіяльність екс-уряду одна з найбагатших за своїм потенціалом країн світу опинилася в гіршому становищі, ніж будь-яка республіка колишнього Союзу.

Вперше ми почули саме від нового Прем'єра про те, що сумнівний термін «перебудова» нам доведеться замінити на післявоєнне слово «відбудова». Бо, на думку Леоніда Даниловича, Україна пережила війну в економіці. При цьому її програла.

Однак Прем'єр-міністр не лише довів цю тезу, а й, що головніше, виступив з розгорнутою програмою дій саме відбудови в економіці. На відміну від попередніх побудована вона на правді. А це завжди цінилося найвище.

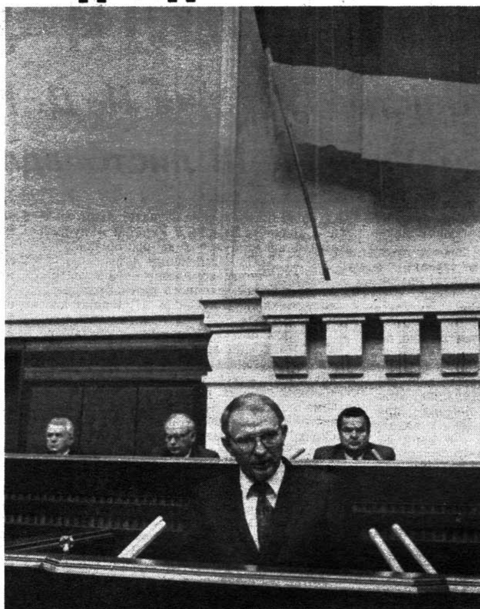

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

КИЇВ ПОЗБУВСЯ МОСКОВСЬКОГО ВУХА

Учора в Києві почала працювати Українська міжнародна станція, яка з'єднає столицю прямим зв'язком зі 167 країнами світу. Крім цього, 16 областей України також зможуть прямо зв'язатися з 12 країнами планети.

Комутаційне обладнання нової станції (системи EWSD) виготовила компанія «Сіменс», а поставило в нашу державу спільне українсько-німецьке підприємство «МКМ Телеком», причому лише 50 відсотків вартості було оплачено у ВКВ. Змонтували та налагодили обладнання спільними зусиллями.

Загалом станція, котра має 4600 каналів, 1200 з яких — міжнародні, обійшлася Україні в 8 мільйонів доларів США (для порівняння: станція ARE, змонтована у нас у 1982 році, вдвічі меншої потужності, «влетіла» в 16,7 мільйона).

Поки що оплата за телефонні послуги здійснюватиметься у ВКВ, але незабаром, за словами директора СП UTEL, яке експлуатує станцію, пана Джорджа Плуценковського, можна буде поговорити зі світом і за національну валюту (одна хвилина розмови з Європою обійдеться нам в 60 купонів, з Америкою — в 150).

Символічно, що першим зв'язався за кодом Прези-

(Закінчення на 5-й стор.).

ВІДБУЛАСЯ ВІДВЕРТА РОЗМОВА

Вчора Голова Верховної Ради України Іван Плющ прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Королівства Швеція в Україні Мартіна Халлквіста на його прохання.

Під час відвертої розмови, відповідаючи на запитання шведського дипломата, глава українського парламенту виклав свій погляд на перспективи прийняття нової Конституції України, розмежування представницької та виконавчої влади в нашій державі. Торкнувшись питання ядерного роззброєння України, Іван Степанович, зокрема, сказав: взявши курс на без'ядерний, позаблоковий та нейтральний статус, ми не зійдемо з цього шляху. Втім, зробимо це, як вважатимемо за корисне для нас. Адже крім політичної та військової ця проблема включає й матеріальну сторону. У створення ядерної зброї багато сил та коштів вклав і український народ. Тобто ще належить визначитись, під чиїм контролем і як цю зброю знищувати.

Ігор ГРУШКО.

Експрес-інформація

ДЕПУТАТИ НЕ МОЖУТЬ ВИЗНАЧИТИСЯ

Вчора після одноденної перерви розпочала роботу 16-а сесія Верховної Ради Таджикистану. Коли Верховна Рада не схвалить дійових рішень щодо врегулювання збройного конфлікту в республіці, Таджикистан може перестати існувати як єдина держава,— заявив заступник глави парламенту Сеідов.

НАПРУЖЕНА СИТУАЦІЯ

склалася в Пакистані. Збройні сили країни приведено до стану бойової готовності. Пакистанський уряд вжив цих заходів з метою перешкодити маніфестації, запланованій лідером опозиційної Пакистанської народної партії Бхутто і її прихильниками. Цей похід, якщо він відбудеться, стане недвозначним закликом до повстання і тому його необхідно зупинити. Так вважає прем'єр-міністр Пакистану Шариф.

Учасники планованої маніфестації виступають з вимогою відставки нинішнього уряду країни і проведення нових виборів.

БЕЗПРЕЦЕДЕНТНА АКЦІЯ

Обмін грузинських і абхазьких військовополонених відбувся на військовому аеродромі в селі Бамбора Гудаутського району. Пасажирським літаком з Сухумі до Гудаут грузинська сторона доправила 10 абхазьких військовополонених. Абхазька сторона передала грузинській 31 полоненого. Тим же літаком їх переправили до Сухумі.

Це був найбільший обмін військовополоненими за весь період збройного протистояння в Абхазії.

ПЕСИМІСТИЧНІ ПРОГНОЗИ

Знову у безвихідь можуть зайти арабо-ізраїльські мирні переговори, які нині тривають у Вашингтоні. Сторони звинувачують одна одну в непоступливості. Вони висловлюють сумніви, що до планованого на сьогодні завершення сьомого раунду переговорів з мирного врегулювання на Близькому Сході буде досягнуто будь-якого прогресу.

НА РІВЕНЬ ООН

Пропозицію Росії включити питання про порушення прав і свобод людини в Прибалтійських державах до порядку денного 47-ої сесії Генасамблеї ООН розгляне генеральний комітет сесії. Цю пропозицію сформульовано в листі Президента Росії Б. Єльцина до Генерального секретаря ООН Б. Галі.

У посланні підтверджується намір Росії вивести війська з територій Латвії, Литви і Естонії у реальні строки після підписання відповідних міждержавних угод. Разом із тим Б. Єльцин зазначив, що «майбутній розвиток відносин Росії з Прибалтійськими державами багато в чому залежатиме від становища в них російськомовного населення».

ЧЕКАЮТЬ НА ПОПОВНЕННЯ

Дводенна сесія ради Західноєвропейського союзу (ЗЄС) відкривається завтра у Римі. В ній візьмуть участь міністри закордонних справ і оборони дев'яти країн — учасниць цієї організації. На сесії розглядатимуть питання про вступ Греції до ЗЄС.

РЕФЕРЕНДУМУ НЕ БУДЕ

Питання поділу країни на дві окремі держави без проведення референдуму схвалили парламенти Чехії і Словаччини. Такі резолюції було прийнято одночасно в Празі і Братиславі. Ці законодавчі акти закликають федеральний парламент ЧСФР розпочати обговорення конституційної поправки, яка передбачає поділ Чехо-Словацької федерації 1 січня наступного року. Дебати з цього питання розпочалися вчора. Для схвалення поправки необхідно три п'ятих голосів парламентаріїв ЧСФР.

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

Парламентська хроніка

Ти б кондуктором пішов? Депутатом — краще!

Вечірнє засідання 17 листопада

Депутати після тривалого розгляду прийняли Закон «Про статус народного депутата України», однак постанову про введення його в дію не ухвалили. Чому?

Каменем спотикання стала стаття 38, у якій йдеться про надання народному депутату України службової жилої площі. Мається на увазі, що квартири, отримані депутатами після припинення їхніх депутатських повноважень, мають бути звільнені. Однак таке розв'язання житлової проблеми для народних обранців не всім їм імпонує. Про це свідчать і результати голосування пропозицій, скажімо, Світлани Остроущенко, які зводилися до того, що положення Закону про надання службової жилої площі слід поширити на депутатів наступного скликання, а щодо нинішнього — записати: вони одержали житло на основі дії тимчасового регламенту роботи парламенту. Ні ця, ні інші подібні пропозиції, як мовиться, не пройшли. На що Голова Верховної Ради Іван Плющ зауважив: «Все-таки у нас уловлюють суть».

Суть уловлюють не тільки депутати у залі парламенту, а й виборці за його межами, ревно слідкуючи за тим, якими ж благами наділяють себе народні обранці. Втім, переконана, що вимагати від народного депутата продуктивної праці неможливо, якщо він і справді не має належних житлових умов там, де проводить так багато часу, там, де працює. Умови такі потрібні. І самостійно депутат не може їх забезпечити, скажімо, купити квартиру у Києві, переїхати в неї із своєю сім'єю. Тому надання житла на час роботи у парламенті виправдане.

Обговорюючи проблему, що виникла з житлом для депутатів у нашому парламенті, доповідач законопроекту — заступник голови Комісії у питаннях законодавства і законності Анатолій Ткачук навів приклад того, як питання про житло вирішується у парламенті Франції. Там депутатові сплачується 27 тисяч 770 франків на місяць і за рахунок держави утримується житло депутата за місцем проживання та у Парижі. Житло ж у столиці Франції на довічне користування не надається. Зрозуміло, що орієнтуватися на парламентарів Франції Україна поки що не має змоги. А от як цивілізовано розв'язати питання, щоб усім це імпонувало — і обранцям, і їхнім виборцям — парламент поки що не знає. Із певним роздратуванням сприймали депутати пропозицію свого колеги Степана Волковецького про необхідність поінформувати виборців про підстави надання житла у Києві народним депутатам нинішнього скликання...

З іншого боку, треба зважити й на те, що депутати, які працюють постійно у парламенті, принаймні більшість з них, не має таких матеріальних можливостей, щоб купити квартиру за власний кошт. Тобто праця законодавців оцінюється не на належному рівні. А як відомо, дешева рибка — дешева юшка. Втім, у парламенті раз у раз лунали фрази, що певною мірою свідчать: дехто з депутатів не обмежується заробітком законодавця, а й «варить» капітали у підприємницькій сфері, користуючись пробивною силою парламентського мандату. Ця думка, хоча й компрометує весь парламент, мабуть, все ж таки небезпідставна, і викликала бурхливу реакцію під час обговорення статті 4, де йдеться про поєднання депутатської діяльності з виконанням виробничих або службових обов'язків. У одному з положень цієї статті записано, що народним депутатам, які працюють на постійній основі у Верховній Раді України, забороняється «зайняття іншою трудовою діяльністю». Якою саме «іншою», намагалися з'ясувати депутати, але Іван Плющ дав вичерпну відповідь: «Тією, за яку платять великі гроші. І не треба один одного дурити...»

Я не схильна до думки, що депутати мають бути плебеями, однак не можу не погодитися з депутатом Олексієм Шеховцовим у тому, що з пенсійним забезпеченням все ж таки переборщили: п'ять років депутатства одразу дають право на 80 відсотків пенсії від заробітку, що мав депутат. Для того, щоб заробити пенсію у розмірі 75 відсотків, — зауважив Олексій Шеховцов, — людина за нашим законодавством про працю має пропрацювати 45 років.

Подібні «перегини» нагадали мені інтерв'ю з Віталієм Коротичем, у якому він посилається на досвід зарубіжних парламентів, де пільги депутати ухвалюють тільки для своїх колег наступного скликання. Думаю, що наші парламентарії не були б такими щедрими для своїх наступників. Втім, попередники цього парламенту також не були обділені благами, хоча коефіцієнт їхньої корисної дії дорівнював нулю.

Перефразовуючи Маяковського, можна впевнено порадити дітям йти у депутати. Робота ця відповідальна і складна. Відповідна й винагорода.

Світлана ПИСАРЕНКО, парламентський оглядач «Голосу України».

АНТИКРИЗОВІ ЗАХОДИ УРЯДУ

Доповідь Прем'єр-міністра України Л. Д. КУЧМИ на сесії Верховної Ради України 18 листопада 1992 року

Шановні депутати, шановний голово, шановний Президенте!

Змушений сьогодні виступити з великою доповіддю про «Антикризові заходи уряду». Ситуація в Україні надскладна.

Наслідком державної та економічної криз стала політична нестабільність у масштабах всієї держави та створення декількох вибухонебезпечних проблем, що загрожують самому існуванню української держави. Перша причина — структурна криза владних органів. Сьогодні не діє ієрархічна структура влади — єдиний каркас держави: склався горизонтальний розрив між владними органами та об'єктами управління, як економічними, так і соціальними. Рішення вищих владних органів застряють на рівні області й району. Система надзвичайних заходів сьогодні — єдиний варіант порятунку держави і суспільства, і особливого вибору в нас немає. Але специфіка ситуації полягає в тому, що економічний та політичний стан держави, внутрішня логіка самої системи надзвичайних заходів вимагає ефективного адекватного інструментарію. Сьогоднішня владна структура з ослабленим зв'язком верховних державних органів з регіональними, з паралічем регіональних органів, конфронтацією між виконавчими та представницькими органами, з тим, що великі міста — 45% населення держави — фактично виключено з системи державного регулювання й перетворено на острови незалежності — така влада нічого сьогодні зробити не зможе і нікого не порятує.

Дії влади повинні бути спрямовані на стабілізацію політичного становища в регіонах, налагодження нормального функціонування економіки, контроль за збереженням та раціональним розподілом ресурсів, на боротьбу з корупцією. На цей період необхідно вводити порядок посиленої адміністративної відповідальності службових осіб у системі управління та у сфері державної економіки за дії, які кваліфікуються як економічна диверсія.

Другий фактор політичної дестабілізації — це неадекватна ситуація в Україні, політична активність. Керівництво деяких політичних організацій вважає, що настав оптимальний час для політичного самоствердження, нарощення ваги і авторитету, включення в сферу своєї діяльності, в сферу свого впливу великих мас людей.

З цього приводу я хочу сказати ось що: якщо ми допустимо сьогодні розгортання політичної боротьби, якщо партійні, корпоративні, кланові інтереси візьмуть гору над інстинктом самозбереження, то можу гарантувати, що перемоги не буде.

Тому я хочу попросити керівників партій та громадських організацій зібратись, проаналізувати ситуацію, можливі наслідки і прийняти рішення про тимчасове згортання на період виходу економіки з кризи тільки тих форм політичної роботи, які можуть призвести до нестабільності в суспільстві.

Ми повинні розуміти, що людей доведено до такого стану, коли провокаційний лозунг, соціальна демагогія і політичні спекуляції можуть стати початком масового стихійного бунту.

Давайте будемо реалістами — за рік ми добилися того, що люди зневірилися в нашій здатності керувати державою. Зневіра та апатія огорнули народ України. Вже ніяка гола ідея не здатна підвигнути людей на патріотичне служіння державі, але їх може вивести на вулицю холод і голод.

Слід врахувати, що наші намагання стабілізувати економіку неминуче наштовхнуться на протидію: ієрархічної вертикалі потужних корумпованих кланів, які мають підтримку і опору навіть у вищих ешелонах влади, за якими — потужні фінансові ресурси і можливості направити ці ресурси на зрив системи надзвичайних заходів — навіть ціною руйнації держави і суспільства.

Слід врахувати, що ці клани спираються на розгалужену організаційну мережу, мають немалі адміністративні можливості. З цього боку політиці вищих державних органів країни вже оголошено війну і ми змушені цей виклик прийняти. Тому я пропоную створити змішану комісію Верховної Ради і Кабінету Міністрів по боротьбі з мафією, надавши цій комісії всі необхідні повноваження аж до зняття в разі необхідності депутатського імунітету. Роботу цієї комісії слід організувати за такими напрямами:

фінансовобанківський;

торговий — проаналізувати, яким чином пішов за безцінь з України минулорічний запас цукру і де цьогорічний;

по карбамідно-аміачному комплексу;

по валютному комплексу — з'ясувати долю півторамільярдного німецького кредиту, технічних кредитів з Іспанії та Італії та інше.

Загалом оцінюючи політичну ситуацію в державі, слід зрозуміти, що ми підійшли до останньої межі, до рубежа, за яким вже немає нічого крім хаосу і «беспредела», за яким — катастрофа. І саме розуміння цього підводить нас до системи дій, в основі яких логіка виживання, логіка прагматизму і жорсткості.

Тепер — детальніше про те, чим сьогодні живе Уряд, про економіку.

Основний центр творення нашої держави нині цілковито перейшов у сферу економіки. У спадщину нам дістався спотворений виробничий потенціал і затратна економічна система. Всі три складові джерела багатства: праця, земля і капітал — виявилися у виснаженому і занедбаному стані.

Основні фонди промисловості, транспорту і будівництва, фізично зношені на 50—60%. Ресурси вичерпано, і Україна залишилася без нафти, газу і лісу.

Виходячи з реальної оцінки ситуації, метою даного етапу економічної реформи ми повинні визнати: — **відвернення повної деградації і розпаду економіки; виживання людей, збереження українського народу і держави; трансформацію соціально-економічної системи.**

Чим характеризується нинішній стан?

Валовий суспільний продукт за 9 місяців цього року скоротився на 18%, національний доход — на 11,5%, обсяг промислового виробництва на 19,7%. Зменшився випуск товарів народного споживання—на 12%. Особливо турбує скорочення виробництва продовольчих товарів, випуск яких скоротився на 17,5%, в тому числі м'яса — на 24%, жирних сирів — на 31%, продукції з незбираного молока — на 28%.

Стан стагнації охопив важку промисловість, сільське господарство, транспорт, будівництво, зовнішньоекономічні зв'язки, зруйновано фінансову систему держави, інфляція впевнено переросла в гіперінфляцію. Катастрофічно падає рівень життя людей, зростає глибина провалля між найбіднішими і забезпеченими групами громадян. Зруйновано господарські зв'язки наших підприємств з партнерами з інших держав.

Проведена з початку цього року широка лібералізація ціноутворення, масштаби якої були визначені під впливом дій в інших країнах співдружності, значно ускладнила ситуацію з цінами в Україні. Зростання оптових цін за перше півріччя цього року в Білорусі становило 15,6 раза, у Росії — 14,6 раза, а в Україні — 22,3 раза. Цей занадто високий стрибок цін на Україні щодо наших сусідів видно і неозброєним оком.

Однією з головних причин їх зростання є постійне подорожчання вартості енергоносіїв та іншої продукції. Якщо у першому кварталі середня ціна нафти, що надходила до України, була 2000 крб., то в листопаді вона досягла 24000 карбованців і продовжує зростати до рівня світової.

На зростання цін значною мірою також вплинуло неконтрольоване зростання витрат по заробітній платі в державному секторі. Ці витрати по народному господарству збільшилися проти минулого року у 10 і більше разів.

Дестабілізують ситуацію і підприємства-монополісти, які в гонитві за надприбутками диктують споживачам надто високі ціни, підштовхуючи цим розвиток інфляційних процесів.

За таких умов дехто називає інфляцію і розвал економіки не інакше як ринковою реформою. Насправді це — економічний злочин. Але, обравши шлях побудови ринкової економіки, ми повинні бути послідовними, і якщо наробили помилок, то повинні виправити їх і почати спочатку.

Хочу нагадати депутатам і всім нам біблійську істину: око за око, зуб за зуб. Все, що ми розвалили, нам і відбудовувати. Тобто сумнівний термін «перебудови» нам доведеться змінити на післявоєнне слово «відбудова». А те, що Україна пережила саме війну, війну в економіці, причому програла на сьогодні цю війну, я вам зараз доведу фактами.

(Продовження на 3-й стор.).

АНТИКРИЗОВІ ЗАХОДИ УРЯДУ

(Продовження. Початок на 2-й стор.).

Фінанси держави повністю зруйновані, некеровані і неконтрольовані. Офіційно оформлений дефіцит фінансових ресурсів держави перевищує 1,5 трлн. карбованців при прогнозованих доходах бюджету на рік 1030 млрд. крб. Це 150% доходів бюджету або 44% валового національного продукту. А додайте до цього ще не оформлену емісію, яку слід віднести на державний внутрішній борг, на суму близько 400 млрд. крб., а також емісію, здійснену комерційними банками України. В такому разі цифра дефіциту державних фінансових ресурсів, яку вам називали в понеділок, буде ще оптимістичною. Але такого стану немає в жодній державі з республік колишнього Радянського Союзу. Така ситуація стала можливою внаслідок повної втрати державного контролю і регулювання руху грошових ресурсів, контролю за доходами, прийняття цілої низки популістських рішень щодо соціальних гарантій, які не тільки не захищають громадян, а навпаки, призводять до їх зубожіння, особливо до зубожіння вразливих верств населення.

Бюджет держави хронічно недобирає платежів. За три чверті року план по доходах виконано тільки на 50%. І це за умови, що в державі нині панує гіперінфляція, яка мала б збільшити бюджетні надходження. У нас відбувається все навпаки. Через втрати державного контролю за надходженням податків, недосконале податкове законодавство, відповідні суми бюджетних коштів осідають на руках ділків від економіки. Стали звичними підкуп працівників податкових служб, масове приховування доходів від оподаткування, особливо в умовах низької заробітної плати працівників податкових інспекцій та їхньої недостатньої кадрової та матеріально-технічної укомплектованості.

В нашій державі процвітає тіньова економіка, доходи якої взагалі не оподатковуються. Майже нічого не надходить до бюджету від зовнішньоекономічної діяльності підприємств, а наша валюта втікає за кордон, обслуговує економіку інших держав замість того, щоб обслуговувати наш куций споживчий ринок. Валюти не вистачає на ліки, а що вже казати про найновіші технології?!

Глибока криза охопила не тільки державні фінанси, але й фінансовий стан підприємств. Сума прострочених платежів у народному господарстві зросла за вісім місяців цього року у 110 разів і на 1 вересня становила 352,6 млрд. карбованців. Зараз ми стоїмо на порозі нового різкого загострення фінансового стану підприємств та організацій.

Через непродуману політику доходів та стагнації економіки знижується рівень життя населення, а особливо з мінімальними доходами.

Політика доходів призвела до розшарування суспільства: протягом 1992 року заробітки і пенсії громадян з мінімальними доходами зростали значно нижчими темпами, ніж грошові доходи населення в цілому (співвідношення 1,26). Мінімальний розмір заробітної плати у вересні був майже у 5 разів меншим, ніж у середньому в народному господарстві і у 6 разів — ніж у промисловості (ще в 1990 році це співвідношення становило 3).

Рівень споживання продовольства у 1992 році знизився порівняно з 1991 роком в середньому на 10 відсотків, а м'яса — на 21, молока — на 23, яєць — на 25, рибних продуктів — на 43 відсотки. Отже, структура харчування наших громадян значно погіршилась. Особливо негативно це відбилось на малозабезпечених сім'ях, де витрати на харчування складають майже 90 відсотків доходів.

Особливо турбує стан справ у базових галузях економіки, які визначають можливості всієї економіки України.

Виробництво електроенергії знизилось проти минулого року на 10,3%. Під загрозою надійність енергопостачання народного господарства у зимовий період, оскільки кількість зарезервованого палива значно нижча від необхідного рівня.

Підприємства вугільної промисловості недодали до завдання 6,6 млн. тонн вугілля.

Продовжується спад виробництва основних видів металопродукції. За жовтень підприємствами металургійного комплексу недодано до завдань 149 тис. т чавуну, 152 тис. т сталі, 178 тис. т готового прокату, 196 тис. т коксу, 406 тис. т залізної руди. Це ставить під серйозну загрозу роботу машинобудівного комплексу.

Обсяг продукції хімічної та нафтохімічної промисловості за 9 місяців 1992 року знизився на 12%. Найбільше скоротився випуск тих видів продукції, виробництво яких базується на використанні фосфатної, вуглеводневої та іншої сировини, поставки якої раніше здійснювались переважно з Росії. Так, при зниженні виробництва мінеральних добрив в цілому на 25,9%, випуск фосфорних добрив зменшився на 55%. Виробництво поліетилену скоротилось на 43,4%, полістиролу — на 31,7%, при загальному зниженні випуску синтетичних смол і пластмас на 22,3%.

Різко знизилась конкурентоспроможність продукції хімічної промисловості, є серйозні проблеми з реалізацією навіть в Росії (не кажучи вже про Захід) таких видів продукції, як азотні добрива, лакофарбові матеріали, шини, окремі види полімерів, аміак, метанол, каустична сода.

За 10 місяців нафтопереробною промисловістю вироблено на 1/3 менше дизельного палива, бензину.

Через нестачу нафти на понижених завантаженнях працюють підприємства нафтопереробки. Дуже низькою залишається глибина переробки нафти — 53,8%, в той час як в середньому по СНД вона складає 62%.

Дуже напруженим залишається становище в сільському господарстві. При валовому зборі зернових (намолочено 37,5 млн. т зерна, включаючи кукурудзу, що на 1,5 млн. т більше, ніж минулого року) в державні ресурси надійшло тільки 10,9 млн. т, або 64% до державного замовлення. Це на 5—6 млн. т менше від мінімальної потреби. За прогнозованими оцінками, в цьому році в державні ресурси надійде менше, ніж у 1991 році, соняшнику — на 200 тис. т, цукрових буряків — на 4 млн. т, продукції тваринництва — майже на третину.

При наших прозорих кордонах, відсутності митниць, низьких цінах на зерно є реальна загроза масового вивезення його з України. Подібна ситуація складається і щодо багатьох інших видів сільськогосподарської продукції. До нас надходить інформація про факти, коли ті чи інші комерційні структури роблять спроби вивезення продуктів без належного оформлення і наявності ліцензій за межі України. Але ж виявляється тільки незначна частина таких фактів. Сподіваємось, ви добре розумієте, що за цим може настати.

Значно гірше, ніж у попередні роки, проведено комплекс осінніх польових робіт. Ще не завершено збирання врожаю цукрових буряків, кукурудзи, овочів, майже на п'ятій частині площ не піднято зяб. Громадське тваринництво, поголів'я якого скоротилося проти минулого року майже на 10%, зимуватиме, будучи забезпеченим кормами лише на 70%.

Нестача жирової сировини призводить до зменшення виробництва маргарину, а в деяких випадках до зупинки маргаринових заводів (наприклад, Ужгородського та Донецького).

Після деякого скорочення розриву між цінами на сільськогосподарську та промислову продукцію, що споживалась аграрним сектором, він знову збільшився на користь промисловості. Так, за січень — жовтень цього року порівняно з відповідним періодом до минулого року ціни продажу продукції сільського господарства з урахуванням доплат та компенсацій збільшились у 15,2 раза, в тому числі на худобу і птицю — в 12,3 раза, молоко та молочні продукти — в 13,6, яйця — в 14,9, зерно — в 21,9, картоплю — в 12,8, овочі — в 13,3 раза. В той же час ціни на промислову продукцію, що споживалась сільськогосподарськими підприємствами, зросли в 27,8 раза.

За розрахунками, для ліквідації нинішнього критичного стану сільського господарства необхідно спрямувати в цю галузь близько 900 млрд. крб. бюджетних коштів. При розмірі бюджетних надходжень в сумі 1030 млрд. крб. тільки на село треба було б направити 87% бюджету держави.

Необгрунтована цінова і планова політика, неувага до умов життя були могильниками селян, а в даний час і зовсім пагубними не тільки для колгоспників і робітників радгоспів, але й для чесних фермерів.

Це розвалює і без того нестійку дисципліну в колгоспах і радгоспах, які винісши на своїх плечах роки перебудови, вже не можуть гарантувати стабільності в роботі.

Величезна засуха цього літа поставила господарства, особливо тваринництво, в надзвичайно скрутне становище, з якого без допомоги держави не вийти.

Сьогодні переробна промисловість творить над селянами свавілля, встановлюючи надзвичайно низькі закупівельні ціни, які не покривають затрат виробництва. Справа дійшла до того, що бичок вагою 400 кілограмів коштує менше ніж 200 кілограмів бензину. То чи може в таких умовах працювати селянин?

Грубо порушується принцип соціальної справедливості. Ставиться питання так, щоб в селі не торгувати ні хлібом, ні м'ясом, ні товарами першої необхідності. Кому це вигідно? Селянин не розуміє, чому йому, як виробнику сільськогосподарської продукції, виділяється менше хліба і по значно вищій ціні, ніж у місті. Якщо не вистачає взуття, одягу і іншого, то не вистачає і в місті, і в селі.

Зменшення виробництва мінеральних добрив підприємствами України викликано, насамперед, скороченням поставок фосфатної сировини з Росії. Придбати сировину по імпорту не було можливості через відсутність валюти.

В той же час, в цьому році, із 2 млн. тонн карбаміду, вивезеного на експорт, майже 400 тис. тонн використано посередниками на бартерні операції в обмін на товари широкого вжитку та легкові автомобілі.

За цей рік істотно скоротився обсяг експортних поставок (на 19%). Дуже неефективною є його структура. Майже 90% експорту становить сировина, матеріали, товари народного споживання. Серед експортних товарів — величезна маса продуктів, яких дуже бракує на внутрішньому ринку. До речі, жодна держава світу не дозволить робити цього, якщо не задоволені внутрішні потреби. Стали масовими факти вивезення вкрай дефіцитних ресурсів і продажу їх на світовому ринку за демпінговими цінами. Здійснюють це, як правило, комерційні структури. Валюта ж при цьому залишається на Заході на рахунках цих структур або на особистих рахунках їх засновників чи керівників. Нам відомо багато фактів, і ми сьогодні до них ще повернемося, коли такі структури засновуються при відповідних державних структурах. Очолюють їх часто діти чи інші близькі родичі керівників державних структур. Різко зросла частка бартерних операцій (з 13% на початку року до 62% на початок вересня). Дуже часто бартер здійснюється на вкрай невигідних для України умовах.

Мінекономіки України без урахування реальних потреб внутрішнього ринку видавало квоти на експорт міністерствам. Останні щедро роздавали ліворуч і праворуч ліцензії. Дуже часто ліцензії отримували не ті, хто запропонував кращі для держави умови, а хто запропонував більший розмір податку, а точніше кажучи, хабаря. Багато господарників навіть знають уже розмір такого хабаря, його таксу, ставку.

Повна безконтрольність та відсутність валютного регулювання призвели до масового витоку валюти за кордон. За 10 місяців 1992 року було надано 1298 ліцензій на експорт на загальну суму 5 млрд. доларів (крім бартеру). На рахунок Державного валютного фонду України надійшло всього 97,7 млн. доларів. За цей же період доходи бюджету від зовнішньоекономічної діяльності склали всього 11,5% до річного плану.

Наша зовнішньоекономічна діяльність потребує корінних змін, в тому числі її законодавче регулювання, митна справа.

В 1993 році для нормального функціонування нашої незалежної держави, підтримання її політичного авторитету у світі необхідні першочергові державні валютні витрати на: закупівлю лікарських препаратів і медичного обладнання — 800 млн. доларів США; засобів захисту рослин і ветпрепаратів, фуражного зерна — 1 млрд. доларів, організацію і утримання посольств і представництв України за кордоном, витрати, пов'язані з участю України в міжнародних організаціях — 160 млн. доларів, закупівлю запчастин, сировини, матеріалів, обладнання і комплектуючих для харчової промисловості — 900 млн. доларів, легкої промисловості — 500 млн. доларів. Значні валютні кошти потрібні для закупівлі устаткування по виготовленню національної валюти, а також на інші цілі.

На сплату зовнішнього валютного боргу в наступному році може знадобитися близько 3 млрд. доларів.

Таким чином, першочергові валютні витрати в 1993 році складуть більш як 7 млрд. доларів. До того ж потрібно врахувати, що торгівля найближчим часом з країнами-республіками колишнього Союзу РСР буде здійснюватись за цінами, близькими до світових, а за стратегічні товари і, передусім, енергоносії доведеться платити валютою.

Обсяг експорту, що передбачений індикативним планом в 1993 році, становитиме 4,2 млрд. доларів США.

Таким чином, стає питання про більш жорстке державне регулювання зовнішньої торгівлі і максимальне залучення коштів до Державного валютного фонду.

В питаннях залучення і використання іноземних кредитів також необхідно навести відповідний порядок. Наведу тільки один приклад. В межах відкритих для України кредитних ліній Укрексімбанк надав українським підприємствам і організаціям кредитів на загальну суму 504 млн. доларів США, з яких тільки 196 млн. доларів — на умовах валютної самоокупності. Нам з цим ще треба розібратися. Погашення іншої частки наданих банком в цьому році кредитів передбачається з рахунок коштів Державного валютного фонду України. Треба нам всім постійно пам'ятати, що залучення іноземних кредитів, не збалансоване із можливостями їх повернення, може призвести до різкого зростання державної заборгованості.

* * *

Але, якщо рішення про надання кредитів прийнято, то зростання мусить «працювати». На практиці окремі позичальники кредитів після одержання урядових рішень не поспішають оформляти банківські угоди на одержання кредитів і, як наслідок, кредит не діє здатний.

Так, Міністерство охорони здоров'я, постійно піднімаючи питання про нестачу життєво важливих медичних препаратів, не поспішає одержати в повному обсязі зарезервовані рішенням Валютно-кредитної ради ще 11 вересня цього року 200 млн. німецьких марок для закупівлі лікарських засобів, про що доводиться офіційно нагадувати шановному міністрові Спіженку Ю. П.

В інвестиційній сфері продовжується подальший спад обсягів виробництва, незадовільно виконується пускова програма. Освоєння обсягів капітальних вкладень та будівельно-монтажних робіт скоротилось проти відповідного періоду минулого року майже на третину. Практично всі основні будівельні організації знизили обсяги підрядних робіт.

Гостре становище склалось на будівництві об'єктів номенклатури державного замовлення, де за 10 місяців із 161 потужності, передбаченої до введення в дію на рік, здано в експлуатацію тільки 13.

Погіршився стан будівництва об'єктів соціальної сфери. За рахунок державних коштів за 9 місяців 1992 року введено в експлуатацію загальноосвітніх шкіл на 64,7 тис. учнівських місць (58% проти державного замовлення), дошкільних закладів — на 13,8 тис. місць (35%). Не виконуються встановлені завдання і на спорудженні об'єктів охорони здоров'я.

Практично припинилось будівництво, що здійснюється за рахунок коштів підприємств і організацій. Замість виробничого інвестування доходи суб'єктів господарювання України проїдаються. Це різко зменшує попит на продукцію тих галузей машинобудування, які обслуговують інвестиційний комплекс, загрожує зупинці багатьох машинобудівних заводів, розкручує інфляційну спіраль.

ПЛАТІЖНА КРИЗА

Внаслідок непідготовленої, спровокованої лібералізації цін, відсутності належного контролю за станом платіжної дисципліни, розриву господарських зв'язків ми зіткнулись цього року з великою, незнаною нами раніше бідою — кризою платіжної спроможності. Нечуваних розмірів набула система взаємного кредитування підприємствами один

(Продовження на 4—5-й стор.).

(Закінчення. Початок на 2—3-й стор.).

АНТИКРИЗОВІ ЗАХОДИ

одного (без будь-якого відповідного юридичного оформлення). Станом на 1 жовтня 1992 року заборгованість по взаємних розрахунках підприємств і організацій становила 471,9 млрд. крб. Через відсутність будь-якого державного контролю ми сьогодні навіть не знаємо точної суми заборгованості російських підприємств за поставки суб'єктів господарювання з України.

Замість пошуку причин виникнення платіжної кризи ми зайнялись боротьбою з її наслідками, не давши можливості самопорятунку підприємствам від цієї біди. Ми пішли найпростішим, найлегшим, але дуже небезпечним шляхом боротьби з наслідками хвороби — шляхом кредитної емісії. Протягом кількох місяців її здійснено на суму, що перевищує 1 трлн. крб. В результаті канали обігу стали переповненими нічим не забезпеченими платіжними засобами, що різко посилило інфляційні процеси в Україні.

КРИЗА РОЗРАХУНКІВ

В перші дні роботи уряд зіткнувся з одною бідою — практично повністю зупинилось зарахування платежів між суб'єктами господарювання України та інших держав рублевої зони, в першу чергу Росії. Протягом останніх кількох місяців перерахування грошей у Росію склало 530 млрд. руб., тоді як зворотні перерахування становлять тільки 80 млрд. Центральний банк Росії затримав станом на початок листопада перерахування рублів постачальникам Росії на суму понад 330 млрд. руб. В результаті під загрозою повної зупинки опинились наші нафтопереробні заводи, в резервуарах яких зовсім не стало нафти. Це загрожувало повною зупинкою через тиждень-два всієї нашої економіки. Причина такої ситуації — незадовільна робота НБУ і затягування введення в Україні у безготівковий обіг українського карбованця.

Внаслідок реальної різниці в цінах, а також процентних ставок в Україні та Росії спекулятивні капітали з України масово перетекли в Росію. Деякі комерційні структури нагріли на цьому руки на суми, що оцінюються десятками мільярдів карбованців. Водночас перетік грошей в Росію збільшує нашу державну заборгованість перед Росією, що ляже важким тягарем на державний бюджет України, її громадян.

У результаті рішучих, надзвичайних дій уряду, йому вдалося зробити перші кроки до усунення біди: на першому етапі було введено адміністративне регулювання платежів з тим, щоб забезпечити першочергові поставки в Україну нафти, газу, кріпильного лісу та ін., на другому етапі Україна вийшла з рублевої зони. Велись і ведуться інтенсивні переговори з Росією щодо нормалізації стосунків.

Окремо хочу зупинитися на численних фактах економічних злочинів.

Недосконалість законів дозволяє витворяти все, що заздно. В об'єднанні «Артемвугілля» Фонд державного майна дав в оренду з викупом... динамітний склад. Міненерго купує за 18 тисяч доларів обладнання для кабельного телебачення, за 210 тисяч доларів «Мерседеси», а за що має купувати уряд ліки працівникам того ж Міненерго? Чи там всі здорові?

Або, таке. Мале підприємство «Селен» експортує з України нафту на 14 мільйонів доларів. Одним із керівників «Селену» є Ноцек Сергій Миколайович, а віце-президентом державної компанії «Нафтохім» — Ноцек Микола Лаврентійович.

На Нікопольському заводі феросплавів злодії вкрали і пробували реалізувати за кордоном 41 вагон силікомарганцю. Я думаю, що менш як вагон у нашій державі крадуть зараз тільки з похмілля...

З Рівненської області в Польщу везли 14 контейнерів з радіоактивним стронцієм і цезієм.

Банкіри із Запорізького «Укрсоцбанку» за хабар у 55 тисяч видали кредит малому підприємству 3,5 мільйона, та ще й готівкою.

На десятки мільйонів доларів вивезли за кордон просолені шкури київські комерсанти. Тепер у нас ні доларів, ні шкури...

Дивні справи відбуваються в наших рибопромислових об'єднаннях «Антарктика», «Атлантика» та інших. Риби вони ловлять вдвічі менше. В той же час об'єднання «Атлантика» підписало в поточному році контракт на два роки з чилійською фірмою «Провіденція» на продаж крилевого борошна по ціні, що в 6 разів менша від світових цін: замість 3000 — по 500 доларів за тонну. Наші атланти зобов'язалися, крім того, відвезти це борошно в чилійські порти за свій рахунок.

Таких прикладів ох як багато в нашому житті.

Як бачимо, куди не кинь, всюди клин. Що думає робити уряд, як ми збираємося виходити з цієї кризи?

Наріжним каменем Програми економічних реформ є підвищення добробуту народу і надання соціальних гарантій всім громадянам України. Для цього періодично необхідно розраховувати мінімальний споживчий бюджет сім'ї та мінімальний рівень заробітної плати, яка гарантується Українською державою. Якщо сім'я має доход нижчий за мінімальний споживчий рівень, то таким дійсно бідним сім'ям слід подавати соціальну допомогу, але не у вигляді додаткових грошових доходів, що неминуче призвело б до інфляції, а у вигляді мінімальної грошової допомоги, достатньої для харчування та придбання певних товарів першої необхідності (хліб, молоко, одяг тощо). Така цільова дотація не призведе до зловживань та інших негативних моментів, які мають місце сьогодні, а головне, не спровокує інфляційну спіраль «ціна — зарплата — ціна».

Важливим елементом економічних перетворень є державний вплив на ціноутворення, заохочення до конкуренції виробників товарів, демонополізація економіки.

Державний вплив на формування цін дозволить збалансувати грошову і товарну масу, а також добитися рівноваги на ринку між попитом товарів та їхньою пропозицією. Ціни в таких умовах стимулюють виробництво дефіцитних товарів і тим самим ліквідовують дефіцит, черги і корупцію, яка неминуча за прямого адміністративного їх встановлення.

Загальновідомо, що перехід від регульованих державою цін до ринкових за умов збалансованості товарної і грошової маси за наявності конкурентної боротьби неминуче призводить до зниження, а не до підвищення цін, яке ми маємо зараз. Варто зауважити, що в Україні ціни не є ринковими, вони під інфляційним пресом, а те, що відбувається зараз, є ні чим іншим, як державним підвищенням цін, що до ринку і лібералізації не має ніякого відношення.

Отже, ми виступаємо за ринкове ціноутворення тільки за умови жорсткого впливу держави на співвідношення товарної і грошової маси. Такий підхід не стосується тих товарів, які виробляють природні монополісти, до яких можна віднести водопостачання, газопостачання, енергопостачання, комунальні послуги тощо. Тільки у цих галузях, де існують природні монополії, держава має безпосередньо регулювати ціни, але таким чином, щоб вони покривали витрати і забезпечували прибуток. А в тих випадках, коли є штучна монополія, то перед лібералізацією ціноутворення держава має створити умови для конкуренції, тобто розформувати штучних монополістів, створити нові підприємства для конкуренції, чи відкрити зовнішній ринок у цих галузях для того, щоб українські монополісти почали конкурувати з іншими фірмами світу. Лише за таких умов лібералізація цін не буде призводити до їх підвищення.

За нашими підрахунками, в перспективі лише обмежена кількість номенклатурних позицій має регулюватися державою, і їх чисельність повинна зменшуватися з кожним місяцем. Причому за правило слід вважати, що лібералізація цін має ототожнюватися з їх стабілізацією чи зниженням.

В початковий період уряд має наміри взяти під жорсткий контроль заробітну плату, ув'язавши її з реальними обсягами виробництва, із сильним державним впливом на динаміку цін. Готуються тарифні ставки оплати працівників невиробничої сфери з єдиними підходами.

Необхідно сформувати такий державний бюджет, який перш за все був би збалансованим; по-друге, мінімальним; по-третє, достатнім для виконання державою всіх належних їй функцій — соціального забезпечення, оборони, підтримання науки, культури, охорони здоров'я, мистецтва тощо.

Головним питанням бюджетної політики є бездефіцитний бюджет. Зараз бюджетний дефіцит досягає катастрофічної величини — 44% валового національного продукту. Реформування бюджетної системи передбачає зниження бюджетного дефіциту до 5—6% з обов'язковою забороною його фінансування через емісію центрального банку. Бюджетний дефіцит має покриватися шляхом випуску державних бондів (облігацій).

Реформування фінансової системи передбачає докорінну реформу податкової системи. Наріжним каменем цієї реформи є загальне зниження податкового пресу на підприємства України. Наші рекомендації зводяться до того, що податок на добавлену вартість має бути знижений до 20%. Податок на доход має бути замінений на податок на прибуток з орієнтовною ставкою 30%, причому, податок на прибуток повинен стимулювати розвиток малих підприємств. Передбачається звільнити від оподаткування виробничі інвестиції, кошти, які спрямовуються на поповнення обігових засобів. Пропонується скасувати систему оподаткування валютної виручки, переглянути ставки акцизного збору. Прибуток, отриманий підприємством від реалізації його активів — обладнання, акцій, землі тощо, має оподатковуватись за меншими процентними ставками, ніж податок на прибуток від основної діяльності.

На нашу думку, такий податок має складати половину процента, який виплачує підприємство за основну діяльність. Нарешті, доходи, отримані у формі дивідендів на акції інших підприємств, мають оподатковуватися за ставкою податку від основної діяльності, зменшеною втричі. Така система оподаткування стимулюватиме інвестиційні програми і технічний розвиток підприємств, сприятиме раціональному використанню вже створеного виробничого потенціалу.

Податок на індивідуальний доход має вираховуватися на члена сім'ї, що відповідає принципам соціальної справедливості. Має бути запропоновано дві ставки оподаткування. Якщо індивідуальний доход члена сім'ї нижчий за мінімальний споживчий бюджет, то така сім'я звільняється від оподаткуваня.

Держава має ввести і новий вид податку — на капітал. Маються на увазі податки на житло, дорогі автомобілі, землю та іншу власність.

Ми виступаємо за автономне формування бюджету держави та її регіонів. Перерозподіл фінансових ресурсів між регіонами повинен здійснюватися лише за рахунок фонду регулювання розвитку регіонів України, який має бути складовою частиною державного бюджету. Принципи такого перерозподілу слід чітко визначити і затвердити Верховною Радою.

Слід форсувати перетворення Національного банку України в центр проведення грошово-кредитної політики, регулювання і контролю за діяльністю комерційних банків. Національний банк України має регулювати грошовий обіг за допомогою: активних операцій на відкритому ринку; адекватного руху банківської облікової ставки (вище за рівень інфляції); відповідних вимог до рівня обов'язкових резервів. До мінімуму має скоротитися фінансування через комерційні банки державних підприємств (виняток стосується експортно-імпортних операцій).

Такі заходи мають розпочатися з січня 1993 року і дати наслідки вже на початку року, головним з яких має стати стримання інфляції до 2—3% на місяць. Відповідальність за регулювання інфляції слід покласти на Національний банк України.

Необхідно розпочати демонополізацію банків, які займають монопольне становище на кредитному ринку України, шляхом їх розукрупнення (Ощадний банк, Промінвестбанк, Банк Україна АК, Укрсоцбанк). Термін здійснення зазначеного заходу—1993 рік. Наслідки—створення конкуренції між банками, підвищення якості банківського обслуговування, скорочення термінів розрахунків, зниження процентних ставок.

З 1993 року мають бути скасовані всі штучні обмеження при видачі ліцензій на право здійснення банками зовнішньоекономічних операцій. Наслідком такого заходу буде ліквідація дискримінаційного режиму стосовно нових комерційних банків, зниження питомої ваги бартерних операцій. Національний банк має нести відповідальність за своєчасне повернення іноземної валюти на рахунки банків України.

Уряд готує державну програму структурної перебудови економіки. Визначаються
ся пріоритети розвитку окремих га
зей, підприємствам цих галузей буд
надаватись податкові, кредитні та і
пільги, забезпечуватиметься держа
фінансування відповідних держав
програм.

Пріоритетним напрямом діяльно
Уряду є стабілізація агропромисло
комплексу. З метою стабілізації ста
вища на селі необхідно терміново усун
всі перепони, що стоять на перешк
аграрній реформі. Необхідно за 2—3
сяці завершити паювання майна і зе
в колгоспах та акціонування в рад
пах. До початку весняних польових
біт селянин повинен відчути себе п
ноправним господарем на землі. Уряд
свого боку, буде робити все можл
щоб підтримати сільськогосподарських
варовиробників технікою, пальним,
мічними засобами, фінансовими та
шими ресурсами. З цією метою
ся відповідні державні програ

Уряд розуміє, що агропромислов
комплекс має бути забезпечена екв
лентність економічних відносин з інш
галузями. Це буде враховано при ви
ченні цінової політики і формуванні б
жету. Ще раз наголосимо, що забе
чення нормальних умов розвитку а
промислового комплексу — один з
важливіших наших пріоритетів.

Перебудова зовнішньоекономічної
яльності передбачає насамперед з
режиму оподаткування валютних опе
цій. Наша пропозиція зводиться до
го, що вся валютна виручка обклада
ся податком на такому ж рівні, як і
бованцева (купонна). Тобто валк
виручка перераховується за офіці
курсом у карбованці і оподатковуєт
за такими ж налоговими ставк
національна валюта.

Ніяких інших форм експропріації
люти держава не допускає. Підприє
вам буде вигідніше переводити в
Україну. Окрім того, слід за
усім підприємствам, за винятком ба
та інвестиційних компаній, мати ра
ки в банках інших держав. Необх
також ввести митно-валютний контр
на кордонах України з усіма краї

Але митно-валютний контроль не
начає розриву взаємовигідних то
вельних, валютних, фінансових зв
ків України з іншими державами, в
му числі колишніми республіками Ра
ського Союзу.

Митний контроль дозволяє дер
точно знати товарні, грошові та інве
ційні потоки як з України, так і в У
ну; дає можливість через митну ста
тику вираховувати торговельний і
тіжний баланс України. Тобто держ
контролює і оподатковує, але не з
роняє, навпаки, держава фіна
тримуватиме експорт украї
варів за кордон, а не забороняти
це є зараз. Звичайно, за умови, що
лютна виручка цілком повертатиме
в Україну.

Після оподаткування валюта ма
льно використовуватися її власнико
його розсуд: конвертується у рублі,
користовується на закупки товарів
вестується в цінні папери інших
жав тощо.

Регулювати імпорт потрібно
митними тарифами.

Резюмуючи, підкреслимо, що держ
має стимулювати експорт і лише
ково обмежувати імпорт через м
податки за умови, що валютна вир
контролюється і повертається в У
ну з подальшим її вільним викори
ням.

Закони про приватизацію держа
власності, а також відповідна Пр
ма, мають недоліки, в той же час
хідно форсувати приватизацію.
запобігти зловживанням осіб, які м
монопольне право на інформацію
отже і можливості монопольно при
зувати найприбутковіші об'єкти, г
ними формами приватизації повинн
ти:

аукціони — для дрібної влас
відкрите акціонування — для вел
підприємств.

Тому необхідно зробити процес
ватизації максимально гласним і
дити інформацію про об'єкти при
зації одночасно до всіх верств нас
ня регіонів України через газети, те
чення, радіо, спеціальні бюлетені.

Процес приватизації дрібних об
власності в Україні має проходити
кими темпами в силу того, що лише

КРИЗОВІ ЗАХОДИ УРЯДУ

ціонального продукту. Реформування бюджетної системи передбачає зниження бюджетного дефіциту до 5—6% з обов'язковою забороною його фінансування через емісію центрального банку. Бюджетний дефіцит має покриватися шляхом випуску державних бондів (облігацій).

Реформування фінансової системи передбачає докорінну реформу податкової системи. Наріжним каменем цієї реформи є загальне зниження податкового пресу на підприємства України. Наші рекомендації зводяться до того, що податок на добавлену вартість має бути зниженим до 20%. Податок на доход має бути замінений на податок на прибуток з орієнтовною ставкою 30%, причому, податок на прибуток повинен стимулювати розвиток малих підприємств. Передбачається звільнити від оподаткування виробничі інвестиції, кошти, які спрямовуються на поповнення обігових засобів. Пропонується скасувати систему оподаткування валютної виручки, переглянути ставки акцизного збору. Прибуток, отриманий підприємством від реалізації його активів — обладнання, акцій, землі тощо, має оподатковуватись за меншими процентними ставками, ніж податок на прибуток від основної діяльності.

На нашу думку, такий податок має складати половину процента, який виплачує підприємство за основну діяльність. Нарешті, доходи, отримані у формі дивідендів на акції інших підприємств, мають оподатковуватися за ставкою податку від основної діяльності, зменшеною втричі. Така система оподаткування стимулюватиме інвестиційні програми і технічний розвиток підприємств, сприятиме раціональному використанню вже створеного виробничого потенціалу.

Податок на індивідуальний доход має вираховуватися на члена сім'ї, що відповідає принципам соціальної справедливості. Має бути запроновано дві ставки оподаткування. Якщо індивідуальний доход члена сім'ї нижчий за мінімальний споживчий бюджет, то така сім'я звільняється від оподаткування.

Держава має ввести і новий вид податку — на капітал. Маються на увазі податки на житло, дорогі автомобілі, землю та іншу власність.

Ми виступаємо за автономне формування бюджету держави та її регіонів. Перерозподіл фінансових ресурсів між регіонами повинен здійснюватися лише за рахунок фонду регулювання розвитку регіонів України, який має бути складовою частиною державного бюджету. Принципи такого перерозподілу слід чітко визначити і затвердити Верховною Радою.

Слід форсувати перетворення Національного банку України в центр проведення грошово-кредитної політики, регулювання і контролю за діяльністю комерційних банків. Національний банк України має регулювати грошовий обіг за допомогою: активних операцій на відкритому ринку; адекватного руху банківської облікової ставки (вище за рівень інфляції); відповідних вимог до рівня обов'язкових резервів. До мінімуму має скоротитися фінансування через комерційні банки державних підприємств (виняток стосується експортно-імпортних операцій).

Такі заходи мають розпочатися з січня 1993 року і дати наслідки вже на початку року, головним з яких має стати стримання інфляції до 2—3% на місяць. Відповідальність за регулювання інфляції слід покласти на Національний банк України.

Необхідно розпочати демонополізацію банків, які займають монопольне становище на кредитному ринку України, шляхом їх розукрупнення (Ощадний банк, Промінвестбанк, Банк Україна АК, Укрсоцбанк). Термін здійснення зазначеного заходу—1993 рік. Наслідки—створення конкуренції між банками, підвищення якості банківського обслуговування, скорочення термінів розрахунків, зниження процентних ставок.

З 1993 року мають бути скасовані всі штучні обмеження при видачі ліцензій на право здійснення банками зовнішньоекономічних операцій. Наслідком такого заходу буде ліквідація дискримінаційного режиму стосовно нових комерційних банків, зниження питомої ваги бартерних операцій. Національний банк має нести відповідальність за своєчасне повернення іноземної валюти на рахунки банків України.

Уряд готує державну програму структурної перебудови економіки. Визначаються пріоритети розвитку окремих галузей, підприємствам цих галузей будуть надаватись податкові, кредитні та інші пільги, забезпечуватиметься державне фінансування відповідних державних програм.

Пріоритетним напрямом діяльності Уряду є стабілізація агропромислового комплексу. З метою стабілізації становища на селі необхідно терміново усунути всі перепони, що стоять на перешкоді аграрній реформі. Необхідно за 2—3 місяці завершити паювання майна і землі в колгоспах та акціонування в радгоспах. До початку весняних польових робіт селянин повинен відчути себе повноправним господарем на землі. Уряд, зі свого боку, буде робити все можливе, щоб підтримати сільськогосподарських товаровиробників технікою, пальним, хімічними засобами, фінансовими та іншими ресурсами. З цією метою [illegible] відповідні державні програ[illegible]

Уряд розуміє, що агропромисловому комплексу має бути забезпечена еквівалентність економічних відносин з іншими галузями. Це буде враховано при визначенні цінової політики і формуванні бюджету. Ще раз наголосимо, що забезпечення нормальних умов розвитку агропромислового комплексу — один з найважливіших наших пріоритетів.

Перебудова зовнішньоекономічної діяльності передбачає насамперед зміну режиму оподаткування валютних операцій. Наша пропозиція зводиться до того, що вся валютна виручка обкладається податком на такому ж рівні, як і карбованцева (купонна). Тобто валютна виручка перераховується за офіційним курсом у карбованці і оподатковується за такими ж налоговими ставк[illegible], як і національна валюта.

Ніяких інших форм експропріації валюти держава не допускає. Підприємствам буде вигідніше переводити [illegible] в Україну. Окрім того, слід за[illegible]нити усім підприємствам, за винятко[illegible]банків та інвестиційних компаній, мати рахунки в банках інших держав. Необхідно також ввести митно-валютний контроль на кордонах України з усіма країнами.

Але митно-валютний контроль не означає розриву взаємовигідних торговельних, валютних, фінансових зв'язків України з іншими державами, в тому числі колишніми республіками Радянського Союзу.

Митний контроль дозволяє державі точно знати товарні, грошові та інвестиційні потоки як з України, так і в Україну; дає можливість через митну статистику вираховувати торговельний і платіжний баланс України. Тобто держава контролює і оподатковує, але не забороняє, навпаки, держава фінансово підтримуватиме експорт украї[illegible]ких товарів за кордон, а не забороня[illegible]тиме, як це є зараз. Звичайно, за умови, що валютна виручка цілком повертатиметься в Україну.

Після оподаткування валюта має вільно використовуватися її власником на його розсуд: конвертується у рублі, використовується на закупки товарів, інвестується в цінні папери інших держав тощо.

Регулювати імпорт потрібно лише митними тарифами.

Резюмуючи, підкреслимо, що держава має стимулювати експорт і лише частково обмежувати імпорт через митні податки за умови, що валютна виручка контролюється і повертається в Україну з подальшим її вільним використанням.

Закони про приватизацію державної власності, а також відповідна Програма, мають недоліки, в той же час необхідно форсувати приватизацію. Щоб запобігти зловживанням осіб, які мають монопольне право на інформацію, а отже і можливості монопольно приватизувати найприбутковіші об'єкти, головними формами приватизації повинні бути:

аукціони — для дрібної власності, відкрите акціонування — для великих підприємств.

Тому необхідно зробити процес приватизації максимально гласним і доводити інформацію про об'єкти приватизації одночасно до всіх верств населення регіонів України через газети, телебачення, радіо, спеціальні бюлетені.

Процес приватизації дрібних об'єктів власності в Україні має проходити швидкими темпами в силу того, що лише приватний сектор здатний забезпечити Україні зростання випуску товарів народного споживання та послуг. Тому слід вдатися до податкових пільг для приватизованих підприємств. В ході приватизації слід максимально врахувати інтереси всіх верств населення, трудових колективів.

Жорстка банківська і фінансова політика, звичайно, призведуть до певного числа банкрутства підприємств, які не отримають прибуток. Це, в свою чергу, призведе до появи відкритого безробіття. Річ у тім, що повна зайнятість в сучасних умовах складається з ефективної зайнятості і прихованого безробіття. За умов стабілізаційної політики приховане безробіття перетвориться у відкрите. Щоб запобігти наслідкам безробіття, слід відпрацювати форму приватизації через банкрутства. Недопустимо, щоб фінансове банкрутство підприємства переростало у фізичне закриття підприємств і звільнення робітників.

При банкрутстві підприємств необхідно забезпечити умови для зміни його власників. Окрім того, треба підготувати ряд превентивних заходів проти безробіття: громадські роботи — розгортання трансНаціонального будівництва автомагістралей, залізниць, системи кемпінгів тощо; максимальне спрощення процесу відкриття нового бізнесу, створення великої кількості фондів для підтримки дрібного підприємництва, в тому числі й валютних; створення ринку житла для вільного пересування робочої сили з одного регіону в інший; максимальне сприяння західним інвестиціям, які створюватимуть не тільки достатню кількість робочих місць, але й забезпечать впровадження в економіку України західного стилю управління, нових технологій, ноу-хау тощо.

Наріжним каменем оздоровлення економіки є інвестиції. Спад виробництва буде тривати до того часу, аж поки підприємства не розпочнуть вкладати гроші в технічний розвиток і виробництво. Але виникає питання, де брати гроші на інвестиційні і науково-технічні програми.

Аналіз розвитку підприємств України в умовах гіперінфляції, високих процентних ставок за кредити показав, що за таких умов промисловість України приречена на досить швидку деградацію — зниження ефективності і технічного рівня її технологічної бази.

Інфляція веде до того, що питома вага амортизаційних відрахувань в структурі витрат на фінансування технічного розвитку підприємств катастрофічно зменшується і ні в якому разі не може покрити необхідні витрати не тільки на реновацію, але навіть на капітальний ремонт основних фондів. Так, у всіх країнах Заходу доля амортизації в структурі витрат власних коштів на розвиток виробництва перевищує 50%. В Україні за І півріччя 1992 року вона складала менше 30%.

З другого боку, висока інфляція веде до хронічного дефіциту оборотних коштів підприємств. Це, в свою чергу, обумовлює перманентну кризу у розрахунках з підприємствами-постачальниками і хронічний дефіцит кредитів в оборотні кошти, особливо на витрати заробітної плати у зв'язку з індексацією останньої. Зрозуміло, що кредитні ресурси використовуються в першу чергу не на інвестиції — у технічний розвиток підприємств, а на задоволення їх потреб для розрахунків і виплати заробітної плати. Високі процентні ставки, які зараз у промисловості дорівнюють приблизно 80%, ведуть до того, що довгострокові інвестиції стають практично неможливими: з одного боку, банки не зацікавлені в наданні позик на термін більше ніж 2—4 місяці в силу того, що рівень інфляції значно перевищує навіть таку досить високу процентну ставку, а з іншого боку, боржник не може повернути кошти за такий дорогий кредит.

Отже, можна сказати, що зараз є криза у фінансуванні і кредитуванні розвитку підприємств. Це становище поглиблюється ще й тим, що такий засіб залучення коштів у технічний розвиток машинобудівних підприємств як емісія акцій та облігацій є у зародковому стані. Крім того, недосконалі закони про господарські товариства, про цінні папери і фондову біржу привели до того, що механізм випуску корпоративних облігацій для фінансування технічного розвитку практично заблокований: не допускається випуск облігацій на суму більшу, як 25% статутного фонду. В той же час в розвинутих країнах світу емісія облігацій, особливо облігацій корпорацій, набагато перевищує емісію акцій. Так, наприклад, в США випущено облігацій на суму 325,6 млрд. доларів, а акцій корпорацій — всього на 66,5 млрд. дол.

Для створення раціонального механізму фінансування і кредитування розвитку підприємств України перш за все треба піти на суттєві зміни законодавства.

Для досягнення раціональної структури витрат на фінансування і кредитування розвитку підприємств необхідно постійно збільшувати фінансово-кредитні ресурси держави. Якщо відкинути такий негативний елемент фінансових ресурсів як інфляційні кредити, то головним джерелом фінансово-кредитних ресурсів виступають заощадження населення. Тобто доцільно зробити так, щоб схильність до накопичення особистих заощаджень була якнайбільша завдяки підвищенню процентних ставок на вклади населення вище рівня інфляції.

Для ефективного кредитування підприємств в Україні необхідно набагато збільшити мережу комерційних банків України. Аналіз насиченості банками України і Росії показує, що остання має приблизно в 10 разів більше комерційних банків, ніж Україна, а середній капітал російських банків приблизно у 5—10 разів більше, ніж середній капітал банків України. Все це при тому, що чисельність населення Росії всього в 3 рази перевищує населення України.

Таким чином, для розвитку промисловості необхідно суттєво збільшити чисельність комерційних банків і максимально спростити процедуру відкриття їх філіалів по всій території України.

Для залучення іноземних інвестицій, в тому числі кредитів, необхідно:

1. Апріорі дозволити всім комерційним банкам проводити всі види зовнішньоекономічної діяльності, посиливши контроль над ними.

2. Стимулювати створення нових банків і страхових компаній.

3. Для розвитку такого джерела фінансування народного господарства, як емісія цінних паперів, тобто акцій і облігацій, необхідно створити пільгові умови для інвестиційних компаній та фондів.

Саме ці структури зможуть забезпечити як фінансування нових науково-технічних проектів, так і розвиток вже діючих підприємств, через їх корпоратизацію та приватизацію.

Ще одним джерелом фінансування розвитку народного господарства України є кошти, отримані від приватизації. Ми вважаємо, що приблизно 50% коштів, які держава отримає за продаж акцій чи фондів підприємств, вона має віддати цьому ж підприємству на його технічний розвиток як кредит на дуже пільгових умовах, включаючи безпроцентний кредит.

Як бачите, держава може знайти неінфляційні ресурси для інвестицій. Але важливо, щоб вони вели до прогресивних змін структури виробництва — підвищення питомої ваги легкої і харчової промисловості, наукомістких та експортних виробництв. І тут ми сподіваємося на реальну допомогу Світового банку, Європейського банку реконструкції і розвитку і, звичайно, Міжнародного валютного фонду. Ми чекаємо як порад, так і особливо мільярдних валютних інвестицій.

Скажу особливо про контроль за новими формами діяльності. Ми не будемо йти шляхом заборон, але почнемо суворо фінансово контролювати підприємницький сектор, а державний, звичайно, регулювати.

По-перше, варто відмітити, що Програма має бути підтримана парламентом, провідними політичними силами і узгоджена з профспілками, тому що лише за їхньою участю така реформа може бути здійснена.

Річ у тім, що навіть при оптимальних діях нового уряду на першому етапі стабілізації економіки відчуватиметься спад виробництва.

Ми повинні припинити неконтрольований спад виробництва до кінця 1993 року. Спад буде тривати в галузях, які працюють на виробництво заради виробництва, а вже з середини 1993 року передбачаємо зростання у галузях, які працюють на людину — легкій і харчовій промисловості, а також у деяких експортних галузях.

Саме така структурна перебудова економіки забезпечить вже в середині 1993 року зростання доходів народу і підвищення його соціального захисту.

УРЯДУ

ватний сектор здатний забезпечити Україні зростання випуску товарів народного споживання та послуг. Тому слід вдатися до податкових пільг для приватизованих підприємств. В ході приватизації слід максимально врахувати інтереси всіх верств населення, трудових колективів.

Жорстка банківська і фінансова політика, звичайно, призведуть до певного числа банкрутства підприємств, які не отримують прибуток. Це, в свою чергу, призведе до появи відкритого безробіття. Річ у тім, що повна зайнятість у сучасних умовах складається з ефективної зайнятості і прихованого безробіття. За умов стабілізаційної політики приховане безробіття перетвориться у відкрите. Щоб запобігти наслідкам безробіття, слід відпрацювати форму приватизації через банкрутства. Недопустимо, щоб фінансове банкрутство підприємства переростало у фізичне закриття підприємств і звільнення робітників.

При банкрутстві підприємств необхідно забезпечити умови для зміни його власників. Окрім того, треба підготувати ряд превентивних заходів проти безробіття: громадські роботи — розгортання транснаціонального будівництва автомагістралей, залізниць, системи кемпінгів тощо; максимальне спрощення процесу відкриття нового бізнесу, створення великої кількості фондів для підтримки дрібного підприємництва, в тому числі й валютних; створення ринку житла для вільного пересування робочої сили з одного регіону в інший; максимальне сприяння західним інвестиціям, які створюватимуть не тільки достатню кількість робочих місць, але й забезпечать впровадження в економіку України західного стилю управління, нових технологій, ноу-хау тощо.

Наріжним каменем оздоровлення економіки є інвестиції. Спад виробництва буде тривати до того часу, аж поки підприємства не розпочнуть вкладати гроші в технічний розвиток і виробництво. Але виникає питання, де брати гроші на інвестиційні і науково-технічні програми.

Аналіз розвитку підприємств України в умовах гіперінфляції, високих процентних ставок за кредити показав, що за таких умов промисловість України приречена на досить швидку деградацію — зниження ефективності і технічного рівня її технологічної бази.

Інфляція веде до того, що питома вага амортизаційних відрахувань в структурі витрат на фінансування технічного розвитку підприємств катастрофічно зменшується і ні в якому разі не може покрити необхідні витрати не тільки на реновацію, але навіть на капітальний ремонт основних фондів. Так, у всіх країнах Заходу доля амортизації в структурі витрат власних коштів на розвиток виробництва перевищує 50%. В Україні за І півріччя 1992 року вона складала менше 30%.

З другого боку, висока інфляція веде до хронічного дефіциту оборотних коштів підприємств. Це, в свою чергу, обумовлює перманентну кризу у розрахунках з підприємствами-постачальниками і хронічний дефіцит кредитів в оборотні кошти, особливо на витрати заробітної плати у зв'язку з індексацією останньої. Зрозуміло, що кредитні ресурси використовуються в першу чергу не на інвестиції — у технічний розвиток підприємств, а на задоволення їх потреб для розрахунків і виплати заробітної плати. Високі процентні ставки, які зараз у промисловості дорівнюють приблизно 80%, ведуть до того, що довгострокові інвестиції стають практично неможливими: з одного боку, банки не зацікавлені в наданні позик на термін більше ніж 2—4 місяці в силу того, що рівень інфляції значно перевищує навіть таку досить високу процентну ставку, а з іншого боку, боржник не може повернути кошти за такий дорогий кредит.

Отже, можна сказати, що зараз є криза у фінансуванні і кредитуванні розвитку підприємств. Це становище поглиблюється ще й тим, що такий засіб залучення коштів у технічний розвиток машинобудівних підприємств як емісія акцій та облігацій є у зародковому стані. Крім того, недосконалі закони про господарські товариства, про цінні папери і фондову біржу привели до того, що механізм випуску корпоративних облігацій для фінансування технічного розвитку практично заблокований: не допускається випуск облігацій на суму більшу, як 25% статутного фонду. В той же час в розвинутих країнах світу емісія облігацій, особливо облігацій корпорацій, набагато перевищує емісію акцій. Так, наприклад, в США випущено облігацій на суму 325,6 млрд. доларів, а акцій корпорацій — всього на 66,5 млрд. дол.

Для створення раціонального механізму фінансування і кредитування розвитку підприємств України перш за все треба піти на суттєві зміни законодавства.

Для досягнення раціональної структури витрат на фінансування і кредитування розвитку підприємств необхідно постійно збільшувати фінансово-кредитні ресурси держави. Якщо відкинути такий негативний елемент фінансових ресурсів як інфляційні кредити, то головним джерелом фінансово-кредитних ресурсів виступають заощадження населення. Тобто доцільно зробити так, щоб схильність до накопичення особистих заощаджень була якнайбільша завдяки підвищенню процентних ставок на вклади населення вище рівня інфляції.

Для ефективного кредитування підприємств в Україні необхідно набагато збільшити мережу комерційних банків України. Аналіз насиченості банками України і Росії показує, що остання має приблизно в 10 разів більше комерційних банків, ніж Україна, а середній капітал російських банків приблизно у 5—10 разів більше, ніж середній капітал банків України. Все це при тому, що чисельність населення Росії всього в 3 рази перевищує населення України.

Таким чином, для розвитку промисловості необхідно суттєво збільшити чисельність комерційних банків і максимально спростити процедуру відкриття їх філіалів по всій території України.

Для залучення іноземних інвестицій, в тому числі кредитів, необхідно:

1. Апріорі дозволити всім комерційним банкам проводити всі види зовнішньоекономічної діяльності, посиливши контроль над ними.

2. Стимулювати створення нових банків і страхових компаній.

3. Для розвитку такого джерела фінансування народного господарства, як емісія цінних паперів, тобто акцій і облігацій, необхідно створити пільгові умови для інвестиційних компаній та фондів.

Саме ці структури зможуть забезпечити як фінансування нових науково-технічних проектів, так і розвиток вже діючих підприємств, через їх корпоратизацію та приватизацію.

Ще одним джерелом фінансування розвитку народного господарства України є кошти, отримані від приватизації. Ми вважаємо, що приблизно 50% коштів, які держава отримає за продаж акцій чи фондів підприємств, вона має віддати цьому ж підприємству на його технічний розвиток як кредит на дуже пільгових умовах, включаючи безпроцентний кредит.

Як бачите, держава може знайти неінфляційні ресурси для інвестицій. Але важливо, щоб вони вели до прогресивних змін структури виробництва — підвищення питомої ваги легкої і харчової промисловості, наукомістких та експортних виробництв. І тут ми сподіваємося на реальну допомогу Світового банку, Європейського банку реконструкції і розвитку і, звичайно, Міжнародного валютного фонду. Ми чекаємо як порад, так і особливо мільярдних валютних інвестицій.

Скажу особливо про контроль за новими формами діяльності. Ми не будемо йти шляхом заборон, але почнемо суворо фінансово контролювати підприємницький сектор, а державний, звичайно, регулювати.

По-перше, варто відмітити, що Програма має бути підтримана парламентом, провідними політичними силами і узгоджена з профспілками, тому що лише за їхньою участю така реформа може бути здійснена.

Річ у тім, що навіть при оптимальних діях нового уряду на першому етапі стабілізації економіки відчуватиметься спад виробництва.

Ми повинні припинити неконтрольований спад виробництва до кінця 1993 року. Спад буде тривати в галузях, які працюють на виробництво заради виробництва, а вже з середини 1993 року передбачаємо зростання у галузях, які працюють на людину — легкій і харчовій промисловості, а також у деяких експортних галузях.

Саме така структурна перебудова економіки забезпечить вже в середині 1993 року зростання доходів народу і підвищення його соціального захисту.

Стосовно бюджетного дефіциту можна сказати, що вже з перших місяців економічної реформи він буде серйозно обмежений.

Головне, що забезпечує ця Програма, — це припинення інфляції, стабілізацію і підвищення індивідуальних доходів населення, розвиток різноманітних форм власності, зростання економіки, поступову інтеграцію України в Європейське співтовариство.

ЧОМУ МИ ПРОСИМО ДОДАТКОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ!

Ви очевидно зрозуміли, що стан нашої економіки є саме надзвичайним. В такій ситуації треба приймати надзвичайно швидкі й оперативні рішення в сфері економіки. Наведемо кілька прикладів. Ви добре пам'ятаєте про вимушене введення адміністративного регулювання платежів. Але вже до початку грошової реформи можливості цієї системи були вже повністю вичерпані. Весь технічний кредит, який ми отримали з Росії, був використаний. Це означає, що можливості будь-яких розрахунків з Росією були повністю блоковані. В період грошової реформи, і це зрозуміло всім, нормальна норма, банки припиняють обслуговування клієнтів, крім обміну грошей. Таким чином, строк її повинен бути мінімальним. Ми, як вам відомо, провели грошову реформу за три дні. А в цей період необхідно приймати десятки термінових рішень.

Далі. Рубль у нас став іноземною валютою. Виникає потреба негайного внесення змін в діюче законодавство, зокрема Закон про оподаткування доходів підприємств і організацій, Закон про іноземні інвестиції, Закон про податок на добавлену вартість, Постанову щодо режиму квотування і ліцензування, Закон про підприємства та багато інших.

Ще один приклад. Нам треба терміново припинити відплив твердої валюти за кордон. Це можна зробити тільки у зв'язку з негайним прийняттям Закону про валютне регулювання. Прийняття ж цього Закону вимагає негайної зміни Закону про власність, Закону про підприємства, Закону про іноземні інвестиції, Закону про зовнішньоекономічну діяльність, Закону про оподаткування доходів підприємств і організацій. Постанови щодо оподаткування валютної виручки, Постанови щодо бартерних операцій та ін. Причому робити це треба в надзвичайно стислі строки — кілька днів. Чи можна це зробити оперативно через діючу схему?

І ми назвали тільки невелике коло проблем, що потребують негайного вирішення. У своїх виступах в парламенті депутати називали і багато інших надзвичайно пекучих наших бід: державний контроль за цінами і заробітною платою, нова система оподаткування доходів юридичних та фізичних осіб та багато інших. Кожне з цих рішень тягне за собою необхідність швидкої зміни інших законодавчих актів. При нинішній схемі прийняття рішень зробити це в стислі строки неможливо.

Сьогодні парламент працює з перервами. В надзвичайній економічній ситуації нам необхідно працювати і приймати рішення навіть у неділю, інколи вночі.

Надання нам додаткових повноважень аж ніяк не означає, що ми хочемо підмінити законодавчу владу. Навпаки, ми хочемо тісно співпрацювати з нею і діяти тільки у рамках закону.

Наші зарубіжні партнери не раз говорили мені і членам уряду про те, що їх відлякує від України: передусім відсутність науково і морально обгрунтованих програм розвитку, відсутність орієнтирів на майбутнє і навіть елементарної трудової дисципліни, неконтрольована спекуляція в умовах анархії та дефіциту, нахабна корупція, безпрецедентний бюрократизм, нарешті, відсутність таких понять, як особиста і ділова честь у багатьох українських бізнесменів. Якщо ми і надалі будемо кожен грати тільки в свої ворота, нас будуть зневажати сусіди і проклянуть діти.

В новий склад уряду не ввійшли люди, яким треба було надати відповідний портфель та крісло. Ми розуміли і розуміємо всю надзвичайність нинішньої економічної ситуації. І уряд готовий взяти на себе відповідальність за стан справ в економіці. Але ми готові взяти на себе відповідальність тільки за умови, що нам надані відповідні повноваження, коли зможемо оперативно і адекватно приймати рішення.

Дякую за увагу. Прошу нас підтримати.

КИЇВ ПОЗБУВСЯ МОСКОВСЬКОГО ВУХА

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

дент України Леонід Кравчук. Його співрозмовником був посол України в США Олег Білорус.

Після Президента можливості станції проекзаменували міністри та парламентарії. За ними — гості презентації. Журналістам UTEL подарував тест-картки, за допомогою яких ми зможемо півгодини поговорити з будь-якою європейською країною або 20 хвилин з американським континентом.

Крім фірм, згаданих вище, над здійсненням проекту (ідея створення станції народилася у квітні цього року) працювали фірми AT&T (США), PTT Telecom (Нідерланди), DBP Telekom (Німеччина).

На думку керівників проекту, через 10—15 років Міністерство зв'язку України за сприяння західних фірм модернізує всю мережу електрозв'язку країни, довівши кількість телефонних ліній зв'язку до 20—22 мільйонів (звичайно, за умови, що це співробітництво буде на тому ж рівні, що й сьогодні). Сьогодні ж в Україні діє вже 7 мільйонів ліній. Слід зазначити також, що завдяки фірмі «Янг енд Рубікам», котра організувала презентацію та інформаційне забезпечення події, в журналістів проблем не було (шкода лише, що це московська, а не київська фірма), чого не можна сказати про такі ж заходи, організовані нашими фірмами.

...Розмовляючи з Білорусом, Кравчук зізнався, що вперше має змогу говорити з США не через Москву, а прямо. Цей факт, на думку Президента, вартий уваги. І свідчить він не лише про можливість плідної співпраці з іноземними фірмами, а й про те, що Україна впевнено простує до здобуття повної економічної та інформаційної незалежності й до вступу в Європейське співтовариство на правах держави, рівної серед рівних, і такої, яка з упевненістю дивиться в завтрашній день.

**Андрій БОЄЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».**

ДІЛЯТЬ ШКУРУ НЕВБИТОГО ВЕДМЕДЯ

Днями в Києві відбулася прес-конференція міністра зовнішніх економічних зв'язків І. Герца, що мала на меті спростувати інформацію, яка з'явилася у світових, і зокрема російських, засобах масової інформації про те, що Україна погодилася з тим, щоб Росія взяла на себе частку зовнішнього боргу України в обмін на управління активами. Кореспондент ІТАР—ТАРС пішли ще далі, передавши по каналах зв'язку інформацію, що Л. Кучма погодився з таким варіантом.

Під час прес-конференції було повідомлено, що у всіх цих інформаціях бажане видається за дійсне і що на сьогодні існує кілька варіантів вирішення проблеми сплати Україною своєї частки зовнішнього боргу колишнього Союзу. При цьому наголошувалося, що Україна й надалі дотримуватиметься угод від 4 грудня 1991 року про борги та від 4 липня 1992 року про активи.

ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ РЕФОРМИ

На виконання відповідного Указу Президента України Кабінет Міністрів створив робочу групу з розробки механізму проведення грошової реформи на чолі з першим заступником міністра фінансів М. І. Сивульським.

Робоча група здійснює свою роботу під керівництвом Державної комісії по проведенню грошової реформи в Україні.

Прес-служба Прем'єр-міністра України.

Державна комісія по проведенню грошової реформи в Україні

Рішення № 15 від 16 листопада 1992 р. Київ

На період до стабілізації валютного рублевого ринку встановити наступний порядок валютного регулювання, передбаченого п. 9—12 постанови Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 8 листопада 1992 р. № 610—2 «Про реформу грошової системи України».

Починаючи з 16 листопада 1992 року рублева виручка, що надходить на адресу юридичних та фізичних осіб України (як резидентів, так і нерезидентів), підлягає обов'язковому продажу банкам, що функціонують на території України.

Національний банк України купує рублі по встановленому ним на поточний день курсу покупця. Цей курс застосовується для облікових операцій. Одночасно Національний банк України встановлює курс-продавця, який застосовується ним для операцій по продажу рублів.

Комерційні банки мають право встановлювати власні курси-покупця та продавця рублів.

Курс українського карбованця до вільно конвертованих валют визначається Національним банком України на валютній біржі, але не нижче курсу українського карбованця до американського долара, розрахованого за допомогою крос-курсу рубля до долара, визначеного по результатах торгів на валютній біржі Росії.

Голова комісії Прем'єр-міністр України Л. КУЧМА.

ЛУНА ЄВРЕЙСЬКОГО КОНГРЕСУ

Подією загальнодержавного значення став єврейський Конгрес України, що завершив роботу наприкінці жовтня за участю 225 делегатів з 72 міст республіки і який підтвердив безпідставність розмов щодо можливого розколу у єврейському русі. Під час Конгресу вперше в історії України вшановували 48 християн, які рятували євреїв від неминучої смерті у роки Великої Вітчизняної війни, створили Всеукраїнську Раду християн-рятівників, Українську Асоціацію колишніх в'язнів гетто та концтаборів і Український Координаційний комітет єврейського благодійництва, обговорили ряд важливих проблем, як-то: збереження пам'ятників матеріальної єврейської культури, відродження мови ідиш, повернення культових та національних споруд, відкриття єврейських шкіл та бібліотек тощо. Учасники Конгресу прийняли Звернення до народів України, де зазначається, що в основі національної політики України лежить благополуччя людей усіх народів, які мешкають на її території.

Сергій ВУСАТИЙ.

КОЛИ ВІДШУМІЛИ ВИБОРИ

Точка зору

Отже, битва за Білий дім закінчилася. Невдовзі почнеться новий період в історії Сполучених Штатів, період «демократичний» після «республіканського».

Але зміна вахти у Білому домі — це не тільки перехід влади від однієї партії до рук іншої. Зрештою, тут партії — зовсім інше явище, ніж у Європі. Вони не мають ніякого апарату і прокидаються лише на час виборів, щоб знову потім заснути на чотири роки. Та на час виборчої боротьби конкуренти за президентське крісло мобілізують геть усе. Передовсім гроші і ще раз гроші, бо витрати на рекламу своєї особи і програми — величезні. Ані республіканці, ані демократи не мають партійних газет. (Мали їх лише комуністи і троцькісти, але це були радше маленькі секти, а тих «газет» ніхто всерйоз до уваги не брав). Правдиві, солідні видання, такі як «Нью-Йорк таймс», «Вашингтон пост» чи «Лос-Анджелес таймс», не дають себе купити жодному кандидатові і додержуються повного нейтралітету, водночас викриваючи кожну помилку претендентів на пост президента. А залишається комерційне телебачення, яке на виборах заробляє шалені гроші.

Боротьба між Бушем і Клінтоном велась гостріше, ніж раніше. (Я побував на багатьох виборах, починаючи з 1960-го року, тобто від перемоги Кеннеді над Ніксоном). Не можу не відзначити брутальності Буша. Він обвинувачував Клінтона у дезертирстві під час війни у В'єтнамі, у невірності в подружньому житті. Наприкінці виборчої кампанії Буш утратив усяку міру і пристойність і на одному із зібрань вигукнув: «Дорогі виборці, мушу вам сказати, що моя собака Мілі краще знається на закордонній політиці, ніж демократична пара кандидатів Клінтон — Гор». На мою думку, це більше зашкодило Бушові, ніж допомогло.

Буш програв з багатьох причин. Перш за все — через зарозумілість, нехтування інтересами народних мас. Він — якого нація вітала після перемоги над Хусейном як американського Наполеона — не зрозумів, що зараз, після краху комунізму і розвалу Радянського Союзу, слід зайнятися внутрішніми справами. За час збройного суперництва з колишнім СРСР, в добу «холодної війни», США виснажили свої сили. Багатий Буш не міг цього збагнути. Він охоче роз'їзджав по чужих краях, пишався успіхами і договорами, а не бачив, що міста занепадають, що бракує шкіл і поліклінік, що йде униз американське виробництво, зростає чисельність безробітних. (Донедавна в Америці розказували анекдот: Буш вертається з чергового візиту за кордон і в передмістях Вашингтона бачить занедбані, брудні будинки. Президент питає свого супутника держсекретаря Бейкера: «Скажи мені, в якій слабо розвиненій країні ми опинились?»).

Яку політику запропонує Білл Клінтон? Як Джон Кеннеді — великий попередник Клінтона — хотів повести Америку «до нових обріїв», так і його спадкоємець поставив собі за мету всебічне відновлення країни.

Клінтон проголосив пріоритет внутрішніх проблем. Та це не означає, що Америка відвернеться від активної закордонної політики. Разом з новими людьми прийдуть нові орієнтири.

Слід буде рахуватися з тим, що Америка обмежить допомогу посткомуністичним країнам. Багато буде залежати від урядів і суспільств цих країн, від їхніх здібностей, помислів і пропозицій — реалістичних, а не романтичних і надуманих програм. До речі, Росія вже активно працює, аби бути першою у черзі до нової «команди» Білого дому. Українська дипломатія опиниться перед дуже серйозними проблемами. Не треба забувати, що українське лоббі в Америці сильним не назвеш. Відколи Український Конгресовий Комітет завоювали бандерівці, діаспора не має доступу до Білого дому, а такі ватажки, як Валентин Мороз, своїми діями, зокрема у Львові, страшенно шкодять інтересам України, бо крім ярлику фашистів зажили ще й марку антисемітів.

Богдан ОСАДЧУК, дипломатичний оглядач «Голосу України».
Вашингтон — Берлін.

Вкраскори повідомляють

Душанбе

БЕЗСИЛЛЯ «ЧЕТВЕРТОЇ ВЛАДИ»

З протестом проти насильницьких дій щодо журналістів виступив у місцевій пресі колектив національного телеграфного інформаційного агентства Ховар.

Під час виконання професійного обов'язку був побитий фотокореспондент Сергій Жуков. Унікальна, куплена за валюту фотоапаратура викрадена. Розслідування прокуратури Душанбе поки що результатів не дали. Ще двох співробітників побили по дорозі додому невідомі особи. У приміщенні редакції фотоінформації агентства група молодиків самовільно розмістила черговий «штаб» самооборони. Хто від кого «самообороняється» — невідомо, але правозахисні органи на ці факти ніяк не реагують.

Юрій КУШКО.

Бішкек

БУДУТЬ ГЕРОЇ — БУДУТЬ І ОРДЕНИ

У Верховній Раді Киргизстану приступила до роботи комісія з розробки пропозицій про державні нагороди.

Цей крок продиктовано нагальною потребою заповнити вакуум у сфері заохочень, що утворився після самоліквідації загальносоюзної системи звань і нагород. Гадаю, що найвище місце в цій ієрархії займе орден Манаса — героя однойменного епосу Киргизії. Розробляють також проекти орденів Еркиндик (Свобода), Умай-ене (Матір-героїня), медалей Азамат (Хоробрість), Итнимак (Згода) та інших.

Євген ДЕНИСЕНКО.

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ Є ВІДКРИТОЮ,

тому для вирішення проблем, які стоять перед нашою державою у цій галузі, ми прагнемо залучати широкі наукові кола. Про це заявив на зустрічі з викладачами і студентами Українського інституту міжнародних відносин міністр закордонних справ України Анатолій Зленко.

У своєму виступі він коротко охарактеризував діяльність зовнішньополітичного відомства за період після проголошення незалежності. Зокрема повідомив, що Україну визнали 130 держав і 101 країна встановила з нами дипломатичні відносини. За його словами, нині призначено українських послів до 23 країн світу, 12 представництв очолюють професійні дипломати. Міністр закордонних справ виклав першочергові засади зовнішньополітичного курсу нашої країни. Пріоритетного значення Україна надає розвитку взаємин з державами прикордонними та географічно близькими їй, економічно і політично потужними, тими, де живуть вихідці з України, близькосхідними — нафтовими, новими індустріальними азіатськими та низкою інших. А. Зленко також висловився за відкриття на базі інституту Центру міжнародних стратегічних досліджень та Дипломатичної академії. Він розповів про деякі проблеми, які постають у роботі Міністерства закордонних справ.

А. Зленко відповів на запитання аудиторії і виступив з ініціативою проведення наукової конференції, у якій взяли б участь співробітники Міністерства закордонних справ та Українського інституту міжнародних відносин.

Тарас ПЕТРІВ.

ПРИНЦИПИ НЕЗМІННІ

Контакти

З Брюсселя повернувся міністр охорони краю Литви А. Буткявічюс. У штаб-квартирі НАТО він мав зустріч з генеральним секретарем НАТО М. Вернером, членами політичного комітету та представниками державних місій при цій організації. Під час зустрічі обговорювалися питання подальшого співробітництва Литви і НАТО та налагодження системи безпеки в Східній та Центральній Європі.

Як повідомив після повернення в Литву А. Буткявічюс, результати виборів для декого на Заході є несподівані. Тому одним з головних завдань візиту було поінформувати західних партнерів про те, що Литва не змінить основних принципів і напрямів політики національної безпеки.

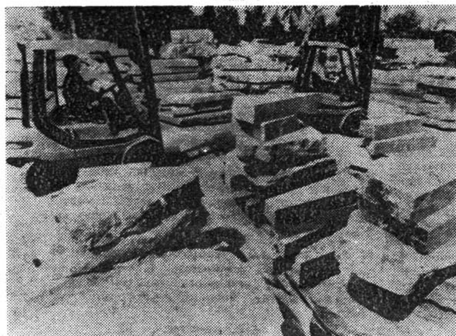
Сам А. Буткявічюс результати виборів назвав закономірними, враховуючи те, що останнім часом у Литві культивувалася політика внутрішньої конфронтації. Свідоме затискування розвитку широкого спектра політичних сил, бажання витримати політичне напруження між двома крайніми полюсами, нехтуючи проміжними силами, і призвело до такого розподілу симпатій виборців. Не остання причина — неефективна економічна реформа, для проведення якої у Литві не було ресурсів, а також нестабільність відносин з Росією.

Міністр охорони краю Литви зазначив, що його міністерство не є «озброєним загоном» жодної з партій. «Оборонна система,— підкреслив А. Буткявічюс,— це інституція, яка реалізує політику державної безпеки. Вона керується Конституцією і законами. Міністерство охорони краю має бути і буде підпорядковане законно обраній владі».

На запитання, чи погодиться він працювати в новому уряді, А. Буткявічюс відповів, що такої пропозиції поки що не отримував.

Микола СТАНОВИЧ.
Вільнюс.

Фотофакт

Майже тисячу років тому була вже широко відома в Європі гірська порода вулканічного походження з характерною структурою — порфір. Вона використовувалась при будівництві фортець, замків, церков і пам'ятників. Нині у Німеччині вирішено відродити колишню славу будівельного матеріалу, використовуючи його головним чином для прикрашання фасадів.

Фото Центральбільд — ІТАР—ТАРС.

Продиктовано в номер

БАГРОВ ЗУСТРІНЕТЬСЯ З ГАЙДАРОМ

Президія Верховної Ради Криму на засіданні 17 листопада прийняла рішення про відкриття десятої сесії ВР 16 або 17 грудня. Як заявив М. Багров, «...ми вийдемо з проектами, які наповнять реальним змістом Закон України «Про розмежування повноважень між органами державної влади України та Республіки Крим», зокрема, про вільну економічну зону в Керчі, про розподіл власності України та Криму» Майбутню сесію голова Верховної Ради Криму назвав «поворотною».

Стало відомо також, що 20 листопада делегація ВР Криму на чолі з М. Багровим зустрінеться в Москві з Є. Гайдаром для вирішення «питання постачання енергоносіями» та розробки «принципів економічного співробітництва». Як сказав М. Багров в інтерв'ю газеті «Крымские известия» кримська делегація зробить Росії свої пропозиції «з урахуванням зв'язків, що склалися раніше». «Будуть труднощі, оскільки Україна і Росія перевели свої відносини у площину міждержавних», — сказав М. Багров.

Олександр ПІЛАТ.

СТИХІЯ ЗНОВУ НАСТУПАЄ

Останніми днями дощі знову призвели до небезпечної ситуації на Закарпатті. Рівень води в Ужі, що протікає через обласний центр, досяг понад 3,41 метра, залиті водою вулиці правобережної частини міста. Припинено рух через пішохідний міст, екстрено евакуйовано з гуртожитків студентів держуніверситету. Постраждав мікрорайон «Радванка». Тривожні повідомлення надходять також з Перечина, В. Березного, Сваляви, Мукачевого, де річки загрожують вийти з берегів. Залито частину автотраси Ужгород — Львів. Серйозних збитків завдано сільському господарству області. Під водою опинилась ціла свиноферма у селі Сторожниця Ужгородського району. Довелося рятувати худобу і в інших місцях. Людських жертв нема.

Микола ГОРВАТ.

СВЯТИНЯ ЗАГИНУЛА

У Чернівцях згоріла діюча православна Миколаївська церква, шедевр дерев'яного зодчества нашого народу, пам'ятка історії — за переказами, тут лежало тіло Тимофія Хмельницького, смертельно пораненого під Сучавою. Що це — акт вандалізму чи необережність — з'ясовує слідство.

Василь БАБУХ.

НАВЧАННЯ ВІЙСЬК

17 листопада на полігоні під Гончарівськом (Чернігівщина) відбулись великі тактичні навчання військ за участю авіації, десантників, артилерії і танків. Спостерігачі НАТО—віце-маршал авіації А. Чешир (Великобританія), бригадний генерал Найт Еслін (Туреччина), генерал-лейтенант К. Штайнкопф, підполковник Г. Шейп, військовий аташе в Україні полковник Ю. Кевітч (всі з Німеччини) високо оцінили боєздатність і взаємодію українських частин. Підкреслено, що за багатьма параметрами вони не поступаються тотожним підрозділам НАТО.

Сергій ПАВЛЕНКО.

У них своя музика

Постфактум

Минулої п'ятниці, після завершення всеукраїнського фестивалю театральної молоді «Золотий лев-92», я спересердя написав, що принципова україномовність такого свята є річ безбожна. Втім, я й тепер так думаю, і завтра думатиму. Бо було боляче чути, як самі учасники нарікають: мовляв, якби львівський москвич Віктюк був просто львів'янином, то його хтозна чи запросили б сюди, навіть з «Лолітою». Бо — гірко, що київський єврей Нестантінер, ще недавно цькований за український націоналізм (ага!), змушений тут показувати свої «Записки сумасшедшего» поза програмою. Бо Н. Ластівка привіз сюди з Тернополя свого «Гамлета», вже не маючи за плечима сцени — її в ті дні закрито тернопільським представником Президента. Бо неукраїномовний гість фестивалю Баніоніс, виявляється, заробляє на місяць лиш 6 тисяч, але й нам нічим хвалитися — у дні фестивалю на одній із львівських сцен працювали не актори, а екстрасенс. І може дійти до того, що на сцені «на всіх язиках» все мовчатиме — тож гріх говорити про «принципову одномовність».

Втім, фестиваль показав, що наші театри-студії не мають наміру вмирати під ту музику, за яку платить епоха. У них — своя музика. І вони танцюють під цю музику, за яку епоха не платить майже нічого. А їм байдуже. Тому живе, скажімо, у Львові, унікальний духовний театр «Відродження», створений Я. Федоришиним, тому живе у Києві театр-студія «Коло» О. Кочнєва, тому так цікаво було дивитись постановку одесита Ф. Воротнюка «Місяць уповні — сіяти час». Так, епоха скупа до них. Але тим приємніше було знати, що в Україні знайшлися бізнесмени і банкіри, котрі з охотою спонсорували цей фестиваль. І навіть приходили дивитися вистави.

Віталій ЖЕЖЕРА.

У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ 17 ЛИСТОПАДА 1992 РОКУ ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ КУРС УКРАЇНСЬКОГО КАРБОВАНЦЯ ДО ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТ

1 австралійський долар	422.25
1 австрійський шилінг	54.40
1 англійський фунт стерлінгів	927.42
10 бельгійських франків	186.85
1 німецька марка	384.06
1 голландський гульден	341.23
1 датська крона	100.27
100 італійських лір	44.97
1 канадський долар	480.66
1 норвезька крона	94.31
1 долар США	607.55
1 фінська марка	122.06
1 французький франк	113.71
1 шведська крона	102.11
1 швейцарський франк	425.46
10 японських ієн	46.98
1 екю	753.12
10 іспанських песет	53.29
10 грецьких драхм	29.61
1 ірландський фунт	1007.92
1 ісландська крона	10.31
1 кувейтський динар	2047.01
10 ліванських фунтів	3.15
10 португальських ескудо	43.25
1 сингапурський долар	371.40
10 турецьких лір	0.75
1 естонська крона	47.99
1 долар США по розрахунках із Індією в 1992 році	607.55

Національний банк України з 16 листопада встановив курси українського карбованця:

Курс купівлі Національного банку України за 1 рубль — 1.4500.

Курс продажу Національного банку України за 1 рубль — 1.5500.

ГОЛОВНЕ ВАЛЮТНО-ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

«НАЛІВО» ПЛИНЕ РУЧАЙ БЕНЗИНУ...

Реалії

У листопаді ситуація з бензином у Донбасі не покращає. Зберігається надія на рівень 700 тисяч тонн переробки, але державної нафти немає взагалі, все віддано комерційним ланкам. У зв'язку з тим, що на електростанції йде все більше і більше мазуту, буде набагато зменшено виробництво дизпального.

Приблизно такі невеселі перспективи окреслив начальник Лисичанського управління магістральних нафтопродуктопроводів О. Мамедов. З ним скрушно солідаризується і начальник Донецького підприємства по забезпеченню нафтопродуктами В. Діордица.

Тож все паливо спливає до рук так званих комерційних структур. Іншими словами, йде тотальний грабунок держави. І порядок слід наводити терміново.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецьк.

Фото Валерія ІНЮТІНА.

КРИГА СКРЕСЛА

Добра вість

Протягом попередніх трьох тижнів потужності Кременчуцького нафтопереробного заводу були завантажені лише на 10 відсотків — за браком нафти. Лише у жовтні недодано внаслідок цього продукції на 4 мільярди карбованців. Для України збитки від такої економіки обчислюються десятками, а то й сотнями мільярдів.

Можливо, з приходом нового Кабінету міністрів намітилось потепління у відносинах з Росією: по трубопроводу Мічурінськ — Кременчук на завод пішла нафта з Татарстану. Її не так уже й багато — 60 тисяч тонн, але це дає змогу ввести в дію дві комбіновані установки та установку для виробництва мастил.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

ДО АВСТРАЛІЇ НАВПРИСЯДКИ

Коротко

У київській середній школі № 297 нещодавно проводився конкурс танцю в стилі «реп». Вчителі були здивовані майстерністю своїх вихованців. Переможцям конкурсу надана можливість на канікулах поїхати до Австралії.

Юрій ЗАДОЯ.
Агентство «Юн-прес».
Київ.

Вокзал у Биківні все ж будуватиметься?

Про можливе повернення до цього проекту, який два роки тому викликав справжню бурю пристрастей у столиці України і був заблокований Київрадою, повідомив на брифінгу для журналістів глава департаменту з питань будівництва та інвестицій Київської держадміністрації Віктор Величко. І хоч столиця втратила можливість кількамільярдного фінансування, яке в той час забезпечувало колишнє союзне міністерство шляхів сполучення, спеціалісти дійшли висновку, що зручнішого майданчика, ніж у районі Биківні, в Києві не знайти. Тримільйонне місто не може далі існувати з одним вокзалом. Проте реально розгляд цього питання можливий лише на початку наступного року, оскільки треба знову шукати джерела фінансування: для міського бюджету такі витрати нині нереальні.

Проблеми столиці

Проте головною темою брифінгу було питання не менш важливе — інвестування будівництва в Києві, де нагромадилося чимало проблем. Місто на очах руйнується. Понад 3,5 тисячі малоповерхових споруд потребують капітального ремонту, протяжність ліній метро аж надто коротка як для такого міста, а весь залізничний і автотранспорт через відсутність об'їзної дороги курсує через Київ. У 400 аварійних будинках живуть люди, яких нікуди відселити. Якщо раніше на ці потреби достатньо було мільйонних інвестицій, то сьогодні вони виросли в мільярди.

І все ж, підкреслив глава департаменту, навіть у таких умовах будівельна індустрія міста якимось дивом ще тримається. Навдивовиж, але план капітального будівництва по здачі в експлуатацію одного мільйона квадратних метрів житла для киян буде виконано. Про це, зокрема, свідчить те, що порівняно з відповідним періодом минулого року житла здано більше на 80 тисяч квадратних метрів. А ще на три школи і два дитячих дошкільних заклади більше, ніж торік. Крім того, незабаром дві нові станції метрополітену (лінії пройдуть по новому мостопереходу) відкриються на лівому березі.

Ситуація в будівельній галузі Києва така, що робітникам, зайнятим у ній—а це 120 тисяч чоловік, безробіття не загрожує. Проте без залучення інвестицій не тільки західних, а й українських чи будь-яких інших комерційних структур, не обійтися, бо коштів на відбудову, реставрацію і капітальний ремонт старих споруд у Києва недостатньо. Тут і починаються проблеми. Як вважає В. Величко, вони не вирішуються, значною мірою, через невідрегульовані стосунки держадміністрації і Київради. Адже у віданні останньої — і відведення земельних ділянок, і створення нових та реорганізація старих підприємств. А оскільки депутати у цих питаннях ніяк не дійдуть згоди, то, наприклад, понад 100 будівельних майданчиків в історичному районі міста на Гончарах-Кожум'яках марно чекають інвесторів. А сюди вже вкладено величезні кошти: вивезено три мільйони кубічних метрів сміття, підведено інженерні комунікації. 30 фірм чекають лише команди розпочати роботи.

Виникають проблеми і з зарубіжними інвесторами, які готові вкласти свій капітал у забудову Києва, проте не можуть зробити цього, бо Київрада і держадміністрація ніяк не поділять влади. А тим часом гальмуються роботи на багатьох важливих об'єктах.

Глава департаменту поінформував журналістів про те, як вирішуватимуться питання продажу житла, створення нових виробництв, співробітництва з комерційними структурами.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Київ.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 449808

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311221.

1 2 3 45 6 7 8 9